

GŁOS POLSKI

Dziennik polityczny, społeczny i literacki.

PRENUMERATA:

Miesięcznie Mk. 5.50. Kwartalnie Mk. 16.50. Za odroczenie dopłaca się 50 fen. miesięcznie.
 Prenumerata przez pocztę miesięcznie Mk. 6.50. Kwartalnie 19.50.
 Cena numeru pojedynczego 30 fen.

Redakcja i Administracja w Łodzi:
 Piotrkowska 106. Telefon 199.
 Telefon w Warszawie 609.

OGŁOSZENIA:

Zwyczajne: 75 fen. za wiersz petitowy jednoszpaltowy (na stronie sześć szpalt).
 Drobne: 12 fen. za wyraz, najmniej 1.20 Mk.
 Nadesłane przed tekstem 2.50 Mk., w tekście 3 Mk., po tekście 1.80 fen. za wiersz petitowy (str. 4 szp.).
 Nekrologi: 1.25 Mk. za wiersz petitowy (str. 4 szp.).

„KARPATY” Spółka z ogr. odp. dla sprzedaży produktów olejów mineralnych
 Warszawa, Białńska 25, Kraków, Szewska 4.
 Telefon 122.04.
 Przedstawicielstwo w Łodzi OSKAR LUENGEN, Piotrkowska 79.
 Centralne Biuro Sprzedaży GALICYJSKIEGO KARPACKIEGO TOWARZYSTWA NAFTOWEGO
 dawniej Berghejm i Nao Garvey w GLINIKU MARYAM POLSKIM.
 POLECA wprost z Rafinerji lub z własnych składów w Warszawie i Łodzi:
Benzyne motorowa, automobilowa, lotnicza, dla pługów motorowych i in. silników spalających, naftę do lamp (naftowo-żarowych), oleje gazowe (ropa do silników), Oleje wrzecionowych (specjalność dla maszynowych oraz samochodowych). Oleje cylindrowe (specjalność dla pary przegrzanej marki H). **Waseliny** wszelkiego rodzaju — dla celów technicznych i leczniczych. **Parafiny** do wozów, rzemień i walców.
 WŁASNE SKŁADY W WARSZAWIE I ŁODZI. 11862

OGŁOSZENIE.
Państwowy Urząd Węglowy
 podaje do wiadomości swych odbiorców, że za węgiel wysyłany z kopalni, począwszy od 1 września 1919 r., zgodnie z rozporządzeniem p. Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 sierpnia 1919 r. będą liczone następujące ceny plus 10 proc. podatku komunalnego, ściąganego przez P. U. W. z góry, jednocześnie z zapłatą za węgiel:
 1) Za węgiel Dąbrowski

Gruby	Mk. 113,—	plus 10 proc.
Kostka 1	113,—	10 "
Kostka 2	113,—	10 "
Orzech 1	107,—	10 "
Orzech 2	100,—	10 "
Orzech 3	93,—	10 "
Pospółka	80,—	10 "
Miał	53,—	10 "

 2) Za węgiel brunatny
 3) Za węgiel gazowy Cieszyński

Gruby i Kostki	97.50	10 "
Orzechy	92,—	10 "
Pospółka i drobny	79,—	10 "

 ZA 1 TONNE FRANKO WAGON KOPALNIA.
 4) Za koks lejarcki Cieszyński 128,— za jedną tonnę franko wagon kopalnia.
 Odbiorcy byłej okupacji austriackiej mogą opłacać należność w koronach, licząc za każde 100 mk. = 200 koron.
 W związku z powyższym Państwowy Urząd Węglowy uprasza swych odbiorców o rychłe poczynienie wpłat, stosownie do wysokości zmniejszonych cen, dla uniknięcia swiarki w dostawie węgla.
 Warszawa, dnia 31 sierpnia 1919 roku.

Luba Szapirówna
 Samuel Rosental
 zaręczeni.
 Wrzesień 1919. Łódź.

Rumunja a Polska.
 —X—
 Pod sam koniec wojny Rumunja znalazła się w tem samym położeniu, co Polska i została zmuszona do nadzwyczajnego wysiłku militarnego, aby opanować i ustalić granice swego państwa. Bronić ich zaś musi nie tylko bronią, ale także dyplomatycznymi zabiegami, gdyż jej wojenne zdobycze są kwestjonowane przez Rosję, Bułgarię i Węgry. Zajęcie Besarabji było koniecznym następstwem odwrotu wojsk rosyjskich z Rumunji, wywołanego przez wewnętrzny rozkład rosyjskiego frontu. Zresztą południowo-zachodnią część tej prowincji była wydarta rumunom w traktacie berlińskim 1878 r. i stanowiła jakby drugą czarnomorską Alzację, do której zwracały się rumuńskie tęsknoty.
 Pod względem etnograficznym jest to kraj organicznie związany z Moldawią, a obcy element reprezentują tam, oprócz żydów, napływowi rosjanie i zrusyfikowani właściciele ziemscy.
 Mimo to ani rząd Kiereński, ani sowiety, ani Denikin nie pogodzili się dotychczas z myślą utraty Besarabji, a grupa rosyjsko-besarabska, którą zastępuje w Paryżu Krupiański i Schmidt, stale protestuje przeciwko przyłączeniu tej „rdzennie rosyjskiej” gubernji do rumuńskiego państwa. Chociaż więc besarabskie zgromadzenie narodowe, t. zw. „Systu co-

ri”, uchwaliło przyłączenie do Rumunji, a ziemstwa powiatowe uchwaliły rezolucją w tym samym duchu, sprawa nie jest jeszcze dyplomatycznie rozstrzygniętą i to właśnie zmusza rząd rumuński do wielkiej ostrożności w stosunku do Rosji.
 Narazie niema obaw, aby ze strony rosyjskiej była podjęta jakaś poważna akcja militarna przeciwko Rumunji; bolszewicy, wyparci z Podola, stoją jeszcze na dolnym Dniestrze aż do ujścia tej rzeki, ale wszystkie ich próby wkroczenia do Besarabji zostały udaremnione przez wojska rumuńskie, rozstawione wzdłuż rzeki. Jeżeli jednak powiedzie się Denikinowi wypędzić ich już z Mikołajowa i Chersonia, nastąpi bezpośrednie zetknięcie pomiędzy nim a rumunami i kwestja besarabska wejdzie w stadium ostre.
 Obecnie Denikin nie ma zamiaru podejmowania tego konfliktu, czego najlepszym dowodem jest fakt, że w Bukareszcie poselstwo rosyjskie, pod kierunkiem Poklewskiego-Koziella, ostalo się dotychczas na miejscu i bawi tam liczna misja wojskowa Koczako-denikinowska, z którą rząd rumuński utrzymuje przyjacielskie stosunki. Mimo to Rumunja czuwa w Besarabji i cała ta prowincja jest silnie obsadzona wojskiem, gotowem na wszelkie ewentualności. Z tego to powodu kraj ten podlega specjalnym zarządzeniom, które odbijają się także na polakach.
 Rumuni pragną za każdą cenę uniknąć bolszewizmu, czemu oczywiście nie można się dziwić i utrzymują nad Dniestem gesty kordon wojskowy, aby nie dopuścić do przenikania agitatorów bolszewickich, wysyłanych przez węgierski rząd sowieków. Ten kordon odcina jeszcze od Besarabji całe, dawniej rosyjskie, Podole i utrudnia polakom, uciekającym przed terrorem bolszewickim, przedostanie się do Polski.

W miasteczkach podolskich nad Dnie-
 stem, jak Mohilew, Jampol, Rybnica, nagromadziło się mnóstwo rodzin polskich, które tam szukały schronienia przed bandami bolszewików i szowinistów, ale znalazły się bez środków do życia, nie mogąc długo pozostać na miejscu, więc usiłują wydobyć się za każdą cenę do stron bezpieczniejszych.
 Pozostaje im wyłącznie droga przez Besarabję, szczerze zamkniętą przez wojska rumuńskie. Władze rumuńskie nie pozwalają nikomu przepływać przez Dniestr i były wypadki, że nieszczęśliwi polscy uchodźcy, uciekający przed żołdakami ukraińskimi, zostali przyjęci strzałami na rumuńskim brzegu i zmuszeni do powrotu.
 Polskie poselstwo w Bukareszcie zajęło się tą sprawą i rozpoczęło akcję, celem uzyskania ulg dla polaków, przy pomocy p. Stanisława Strakozia, kierownika misji, której rząd polski polecił opiekę nad uchodźcami i p. Dorożyńskiego, delegata związku polaków kresowych, bawiącego od dłuższego czasu w Rumunji i Besarabji. Połączonym wysiłkiem tych osób i instytucji powiodło się w końcu uregulować sprawę powrotu polaków do kraju.
 Pan Dorożyński przeprowadził się dwukrotnie przez Dniestr i udało mu się szczęśliwie wydobyć kilkanaście rodzin polskich i wyprawić do kraju przez Jassy-Ozerniowce. Obecnie na podstawie rozporządzenia p. Bratianu sprawa powrotu uchodźców polskich jest już uregulowana, a potrzebne świadectwa i paszporty wystawiać będzie z upoważnienia rządu polskiego p. Aleksander Waleski w Sorokach.
 Sympatje polskie są teraz w Rumunji bardzo żywe, nie tyle z powodu jakiegoś specjalnego sentymentu, co raczej z powodu wspólności interesów politycznych i wspólnego niebezpieczeństwa.
 Dla Rumunji i dla Polski zarówno groźną jest potęga przyszłej, odrodzonej Rosji i dlatego Rumunja próbuje popierać Petlurę przeciwko Denikinowi, co się wyraża w dostarczaniu mu amunicji. Rumunja woli oczywiście sąsiadować z słabą Ukrainą, niżeli ze zjednoczoną Rosją, która z pewnością nie wyrzeknie się swoich uroszczeń do Besarabji. W każdym razie powinniśmy troskliwie podtrzymywać przyjazny nastrój rumuńskiego rządu i rumuńskiego narodu przez oddziaływanie na polu ekonomicznym, politycznym i kulturalnym. Stosunki ekonomiczne między Rumunją a Polską będą niezawodnie bardzo ożywione a rząd rumuński gotów jest stworzyć dla Polski wolny port w Braile, co nam stworzy dogodny dostęp do Czarnego morza.

Berlin się bawi.
 —X—
 Berlin, w sierpniu.
 Już kilka miesięcy temu, kiedy śnieg leżał jeszcze na ulicach stolicy Prus, ogłoszonej klęską, niepewnej pokoju, wstrząsanej konwulsjami spartakizmu, głodnej, mającej wszelkie powody do pesymizmu — już wtedy obcy przybysz mógł zaobserwować odrazu, że berlińczyk pomimo wszystko chce się bawić... Była to jakaś niesamowita gorączka zabawy.
 Obecnie, skoro cudzoziemiec przybywa do miasta nad Szprewą, na pierwszy rzut oka konstatuje, że Berlin nie tylko chce się bawić, ale bawi się, jak szalony... Ulice kipią gwarem, który zdaje się mieć wszelkie znamiona beztroskiej uciechy; wieczorem ploną tysiące świateł elektrycznych... Z przepelnionych kawiarni dochodzą wesołe dźwięki orkiestr... Tramwaje mkną... Ludzie chodzą szybko, prawie biegną... Kobiety uśmiechają się...
 Oczy przechodnia wzięć co chwila zapowiedzi zabaw i rozrywek... Wielkie kolorowe afisze oznajmiają o zapasach bokserów, wszystkie teatry wystawiają one-

retki, co dzień otwierają się nowe „Ballhaeuser“.
 O wojnie, zdaje się, jakby już tutaj zapomniano... Wprawdzie widzi się dużo inwalidów, odzianych jeszcze w „feldgrau“ którzy apelują do ofiarności rodaków, wyciągając rękę po grosz zbraczy... Otrzymują jałmużnę, ale nikt się nie przejmuje ich widokiem, ani też zasnuca... Zbrzący inwalida, to zjawisko już nadto pospolite, które uśmiechu z ust nie spędza... Zresztą nie wszyscy inwalidzi zbrzą. Wielu z nich uprawia zawód ulicznych handlarzy, sprzedając czekoladę po 9 marek za 125 gramów i papierosy angielskie, które nawet nie mają stałe oznaczonej ceny.
 Gdy mroki nocy zapadną — główne arterje miasta roją się poprostu od kołbiet różnego wieku, postawy i urody — których wspólną cechą jest na ogół to, że „nie biorą miłości zbyt surowo“... I dzieje się to wcale bez obłonek... Berlin pogardził hipokryzją... Wszystkie występy przeciw moralności panoszą się tutaj zuchwale — z całą bezczelnością... To nowożytny Babilon i nowożytna Sodom...
 Zdawałoby się to może komus źle poinformowanemu przesadą, ale jeśli się chce przekonać o prawdziwie tych słów, niech weźmie do ręki pismka specjalne, które w dziale korespondencji prywatnych a także i w innych działach bezwstydnie popierają demoralizację i swyrdlonie, ofiarując np. zdemoralizowanym żołnierzom otwarcie „ojców chrześcijańskich“.
 W kinematografach ma obrotowe powodzenie film p. t. „Paragraf 175“. Jest to jedna z form agitacji za zniesieniem właśnie tego paragrafu, który pozwala sądownie ścigać i karać homoseksualistów. „Paragraf 175 zniesiony“ — wrzeszcza pisma w ogłoszeniach i cały Berlin cieszy się... We Frankfurcie sprzedają gazetkę p. t. „Amor“, z Berlina kolportuje się różowy świstek „Berlin w nocy“, który zamieszcza takie np. artykuły wstępne: „Kto jest największą świnią?“
 Żeby się jednak bawić bez upamiętania, trzeba mieć pieniądze. Zatem gra się. Domy gry wyrastają jak grzyby po deszczu, we wszystkich dzielnicach i sąsiadkach Berlina. Szaleje baccarat, kwitnie ruleta. Uprawia się hazard na wysokościach konnych. Stawka 2 miliony jest rzeczą normalną. Dlategoż cofać się przed ryzykiem. Przecież te pieniądze — to tylko papier.
 Hez jednak brutalności pruskiej kryje się za tą zasłoną swawolnej wesołości. Krwawe bójki uliczne są chlebem codziennym. Przy najmniejszej sposobności, nawet bez sposobności — powstają brutalne awantury. Pięście są twarde i skore do bitki. Przy najmniejszej różnicy zdań ciężkie łaski fruują w powietrzu. Strzały rewolwerowe nie należą również do rzadkości. Nie wżrasza się nimi już tłum ani policjant. Każdy berlińczyk ma broń przy sobie.
 Trudno doprawdy uwierzyć, że jest się tak blisko anarchji, kiedy się widzi piękne, strojne damy, mknące w automobilach do „Tiergartenu“ albo przez „Siegesallee“.
 Bo Berlin ma jeszcze ciągle swoje „Siegesallee“. I posąg zwycięstwa nie przestaje popędzać koni u swego rydwanu. Zapewne ucieka.
 Berlin tak jak i wszystkie inne miasta niemieckie, zachował swoje pomniki, posągi, ulice i place, bulwary, poświęcone cesarzowi, „kronprinzom“ i innym Hohenzollernom. Pomimo wygnania królową on symbolicznie.
 Myliłby się ten, ktoby sądził, że opuściwszy elegancje dzielnic Berlina, rozstanie się z atmosferą zabawy. Bynajmniej. Na przedmieściach ten sam szal uciech, tylko w inne nieco ujęty formy i kryjący poza blaskiem świateł i dźwiękami muzyki coś groźnego, co obcego napelnia przestrzeń, trwoga, że za chwile błysną

noże albo ręka apasza zuchwale sięgnie do kieszeni.

Ten tumult, ten sabat dyabelski, ten szal karnawałowy — nie jest niczem innym, jak tylko ochciami odurzenia się, wywołaniem w świecie wrażenia, że „Niemcy są jednak silni i wolni — i weseli”.

Sprawy polskie.

Komunikat naczelnego sztabu generalnego.
z d. 6 września.

Front litewsko-białoruski.

Na odcinku Dźwiny żywe walki artylerji i piechoty.

Front wołyński.

Spokój.

W zast. szefa sztabu generalnego
Haller pułk.

Wojsko niemieckie na Górnym Śląsku.

Berlin, 6 września (PAT.). Radjo pozn. Według wiadomości, zaczerpniętych u rządu niemieckiego, siły wojskowe na Górnym Śląsku nie tylko nie zostaną pomniejszone, ale według możliwości powiększone.

Gwałty prosaków na Górnym Śląsku.

Dziedzice, 6 września (PAT.) Śląsk Cieszyński. Represje Niemców w stosunku do ludności polskiej na Górnym Śląsku trwają w dalszym ciągu. Z Raciborza zostali wywiezieni w głąb Niemiec wszyscy więźniowie polityczni. Trwają nadal liczne aresztowania, aby ostatecznie sterylizować ludność polską i osłabić powstańczego ducha. Niemcy grożą, że zaczną aresztować rodziny powstańców, którzy zbiegli do Polski. Wsi Muroki (Emanuelswegen) oddział Grenzschutzu skatował w nieludzki sposób kołodzieja, ojca 11-letniego dziecka, kiedy zaś ten utracił przytomność dano do niego 4 strzały, które go położyły trupem na miejscu. W tych samych Murokach miejscowy poczmistrz Otto zdradził Bialika, członka POW., ojca czwórki dzieci, który został aresztowany i rozstrzelany. Aresztowano w tej wsi 17-letniego chłopca Kiszkę, którego przywiązano do konia i odprowadzono do miasta, gdzie został rozstrzelany. Jednocześnie Niemcy szykują się do plebiscytu. Dnia 3 b. m. nadszedł do komendy garnizonu w Raciborzu telegram, aby wszyscy żołnie-

nie zmyli to jednak nikogo, chyba cudzoziemca! to na przeciąg kilku godzin. Na dnie tego wiru nocy i zabaw czai się hydra nędzy, nieszczęścia i upadku... Ta cała wesołość to tylko snop fajerków, świetnych wprawdzie, ale gasnących szybko — bez pożytku, bez śladu.

rze niemieckich wojsk rozlokowanych w Niemczech niezwłocznie wracali do swych szeregów, gdyż wkrótce prawdopodobnie nikt z Górnego Śląska nie będzie wypuszczony.

Prace komisji na Górnym Śląsku.

Berlin, 6 września. (PAT.) Tutejsza komisja ententy otrzymała radiotelegram z Górnego Śląska wczoraj zawiadomieniem że pobyt komisji na Górnym Śląsku zostanie przedłużony jeszcze o tydzień. Żądane przez radę najwyższą w Paryżu sprawozdanie o sytuacji na Górnym Śląsku odejdzie dopiero z Berlina w połowie września.

Plebiscyt na ziemiach dawnych Niemiec.

(Tel. wł. „Ci. Pol.”).

Praga, 6 września. (WBK.) Czeskie biuro prasowe donosi, iż najwyższa rada ententy postanowiła, iż wszystkie plebiscyty na obszarach dawniej niemieckich odbyć się muszą do dnia 31 stycznia 1920 r. Pierwszy plebiscyt odbędzie się we wrześniu na Slesziku.

Narady paryskie w sprawie Śląska Cieszyńskiego.
Ostateczna decyzja jeszcze nie zapadła.

Paryż, 6 września (PAT.) Radjo pozn. Wczoraj przed południem zebrała się naczelną radą międzysojuszniczą pod przewodnictwem pana Clemenceau. W obradach uczestniczyli panowie Paderewski i Dmowski, którzy przedłożyli specjalny memoriał w sprawie Śląska Cieszyńskiego. Ostateczna decyzja w sprawie tej jeszcze nie zapadła.

Z uniwersytetu poznańskiego.

Poznań, 6 września. (PAT.) Wpisy na uniwersytecie poznańskim rozpoczęły się 23 września, a wykłady 1 października. Półroczcie jesienne będzie się liczyć jako normalny semestr.

O pokój z Austrią.

Treść traktatu z Austrią.

Definitywny traktat z Austrią zawiera 181 artykułów. (Ułożony jest w trzech językach: francuskim, angielskim i włoskim; autentyczny jest tekst francuski). Wyciąg traktatu pokojowego jest następujący:

Niemiecka Austrija otrzyma oficjalną nazwę Austrija. Żądania co do granic odrzucone zostały, tylko miasto Rudkersburg i gminy na lewym brzegu Muru zostały przy Austrii. Zachodnie Węgry dostała Austrija bez plebiscytu. Tekst uznaje niezawisłość Austrii za nienaruszalną.

Długi niereprezentowane przez papieża, powstałe z nabycia kolei lub innych obiektów, będą traktowane, jak długi hipoteczne. Państwo, które otrzyma obszary Austro-Węgier, nie będzie miało pretensji do innego państwa z tytułu pożyczek wojennych, które są w posiadaniu jego lub jego obywateli.

Zaległe procenta długów austriackich poniesie republika austriacka tylko w tym stosunku, w którym długi przedwojenne przypadają na nowe państwa. Co do klucza do przeliczenia postanawia traktat pokojowy: Walutę i kurs przeliczowania dla długów w stosunku do Polski i Czechosłowacji ustala komisja reperacyjna, jeżeli interesowane państwa same się przedtem nie ugodzą w tej sprawie.

Państwa czecho-słowackie i polskie mają udzielić Austrii przez lat 15 największego uprzywilejowania co do opłat za wywóz węgla. Przewidziane są umowy co do dostarczenia węgla dla Austrii i surowców dla Czechosłowacji i Polski przez Austrię. Państwa te nie będą nakładały przez 3 lata żadnych opłat na wywóz węgla do Austrii.

Postanowienie, iż majątek niemieckiej Austrii nie może być zlikwidowany na obszarze Austro-Węgier, uzupełnia traktat pokojowy tem, że zarządzenia od 3 listopada 1918 r. przeciwko takim majątkom mają być cofnięte. Majątek ma być zwrócony w takim stanie, w jakim się przedtem znajdował. Postanowienia odnoszą się do majątków osób prawnych.

Następnie oświadczył Renner: Po-
czątkowo staliśmy przed alternatywą, że postanowienia niemieckiego traktatu będą z małymi zmianami zastosowane także do Austrii. Państwa sukcesyjne zostały uznane za równe z państwami ententy i utrzymała się fikcja, że państwa miały być tak traktowane, jakby zostały z nami w wojnie i zwyciężyły w tej wojnie. Prawa samostanowienia nie zastosowano do nas. Na północy zawrócono nam granicę historyczną, na południu wojskową. Niema Niemca, któryby takiego rozwiązania nie uznał za gwałt. Skargi z powodu tej krzywdy nigdy nie ustana. Słupy graniczne będą nas zawsze dzieliły, ale serca będą były zawsze razem, a zostaje nam tylko nadzieja Związku Narodów, który uzna krzywdę naszą w St. Germain. Zażądano od nas zmiany nazwy państwa, ponieważ tracimy 3 i pół miliona Niemców możemy się zgodzić na tytuł republiki austriackiej.

Następnie zabrał głos poseł Honser, jako sprawozdawca komisji głównej, i oświadczył, że podpiszemy traktat, Austrija nie będzie w stanie dotrzymać wszystkich warunków. W naszym narodzie, mówil mówca, tkwi przeświadczenie, że sami nie będziemy mogli egzystować, a tylko moglibyśmy istnieć przez połączenie z naszymi braćmi w Niemczech. Nasze połączenie jest wzbronione. Niema my wyboru. Potrzebujemy ententy i dlatego musimy traktat podpisać. Podpiszemy ten traktat, jakkolwiek ręka nasza wzdryga się. Po tem przemówieniu Hauser przedłożył Zgromadzeniu Narodowemu rezolucję komisji, opiewającą jak następuje:

Zgromadzenie Narodowe republiki niemiecko-austriackiej podnosi wobec całego świata protest przeciw temu, że traktat pokojowy pod pretekstem ochrony niezawisłości niemieckiej Austrii odmówił narodowi niemieckiemu prawa samostanowienia i spełnienia życzeń połączenia się niemieckiej Austrii z niemiecką macierzą. Naród wyraża nadzieję, że gdy pokój przewycięży ducha narodowej zawiści, który został wywołany przez

wojną, wówczas związek narodów nie odmówi narodowi niemieckiemu prawa do jedności i wolności, t. j. tego co przysłał innym narodom. Bolesnie rozczarowane protestuje Zgromadzenie Narodowe przeciw odcięciu trzech i pół miliona Niemców sudeckich od Niemców alpejskich, z którymi byli połączeni. Zgromadzenie Narodowe zgłasza protest przeciw odcięciu niemieckiego Tyrolu.

Rezolucja kończy się słowami: Zgromadzenie Narodowe oczekuje, że przyrzeczenia złożone przez mocarstwa w odpowiedzi będą spełnione. Widzi ono w związku narodów tę instancję, która będzie powołana do przyznania niemiecko-austriackiej republiki jej praw i do zabezpieczenia ich i poleca kanclerzowi aby podpisał traktat pokojowy. Po referacie posła Hausera nastąpiła dyskusja.

Traktat z Austrią.

Kto podpisze, a kto odrzuci?

Wiedeń, 6 września. (WBK.) Stronictwo partji wszechniemieckiej ogłasza decyzję, zapadłą na posiedzeniu zarządu po referatach dr. Schimbanera i Dinghofera, iż stronictwo w konstytuancie głosować będzie przeciw podpisaniu traktatu. Socjaliści chrześcijańscy i socjaldemokraci głosować będą za podpisaniem.

Węgry nie uznają pokoju ententy z Austrią.

Budapeszt, 6 września. (WBK.) Komisarz rządu na Węgrzech północnych przesłał komisarzowi ententy w Wedenburgu oświadczenie, iż rząd węgierski nie uznaje warunków traktatu podtykowanego przez koalicję Austrii, szczególnie nie zgadza się na żadne postanowienia dotyczące ziemi węgierskiej.

Granica węgiersko-austriacka jest zamknięta. Na Węgrzech północnych odbywa się mobilizacja celem ewentualnego odparcia zakusów austriackich, zdążających do zajęcia ziemi węgierskiej.

Sytuacja na Węgrzech.

Francja popiera Rumunję na Węgrzech.

Stany Zjedn. są z tego powodu rozgorzyczone.

(Tel. własny Głosu Polsk.).

Paryż, 6 września. „New-York Herald” ogłasza komunikat swego paryskiego korespondenta w sprawie sytuacji na Węgrzech. Stanowisko konferencji względem wypadków węgierskich tak zniechęciło i rozgorzyczyło przedstawicieli Stanów Zjednoczonych, że najchętniej powróciłiby oni do swej ojczyzny. Oświadczyli oni, że należy albo rozciągnąć ściślejszą kontrolę nad Rumuniami albo wdać się z nimi w układy. Zdaniem ich bezsilność konferencji pokojowej będzie bodźcem dla serbów, aby pójść śladem Rumunji i wysłać armję do Temeswaru.

Przedstawiciele Stanów Zjednoczonych odnoszą wrażenie, że francuskie ministerstwo spraw zewnętrznych zawiodło oczekiwania i faworyzuje zbyt Rumunów, chcąc jakby zaznaczyć, że sympatje narodu są po ich stronie. Przyczynia się jeszcze do tego wrażenia prasa francuska, która nalega, aby traktować Rumunów z wyrozumiałością.

Wiedeń, 6 września. (WBK.) Z Budapesztu donoszą do „8-Uhr-Blatt”, iż kółka zbliżone do angielskiej misji wojskowej twierdzą, że koalicja dąży do ustanowienia na Węgrzech dyktatury wojskowej z gener. Gordonem na czele.

Kraków, 6 września. (WBK.) Z powodu nieustannych konfliktów, pomiędzy misjami ententy a misją rumuńską w Budapeszcie, ta ostatnia w ciągu najbliższych dni prawdopodobnie wycofa się z Węgier.

Ententa a Rumunja.

Lyon, 6 września (PAT.) Radjo pozn. Posłom rumuńskim w Londynie, Paryżu i Rzymie dano do zrozumienia, że państwa koalicyjne zamierzają stanowczo zerwać stosunki z Rumunją w razie gdyby rząd rumuński nie zastosował się bezwzględnie do warunków noty przysłanej w sprawie opuszczenia Węgier przez wojska rumuńskie.

Pokój z Bułgarią.

Paryż, 6 września (PAT.) Radjo pozn. Po zbadaniu sytuacji politycznej postanowiła rada najwyższa międzysojusznicza wręczyć bułgarskiej delegacji pokojowej tekst traktatu pokojowego, który określa polityczne granice Bułgarii. Bułgarii przyznano dostęp do morza. Rząd bułgarski za pośrednictwem swej delegacji złożył dekla-

Stosunki ententy z Rumunją.

Paryż, 6 września. (PAT.) Havas. Rada Najwyższa wystosowała do rządu rumuńskiego nową notę. Nadkomisarz angielski Clerck udał się z polecenia Rady Najwyższej do Bukaresztu, aby rządowi rumuńskiemu przedstawił stanowisko ententy. Ze Rumunja nie otrzymała 75 depesz iskrowych zdaje się być prawdą. „Petit Parisien” podaje jednak, że 2 najważniejsze depesze iskrowe t. j. 2 ostatnie noty do Rumunji były rządowi rumuńskiemu wręczone przez Cambona. Nowa nota ma być zredagowana przez Balfoura i jest utrzymana w tonie uprzejmym, lecz stanowczym. „Echo de Paris” informuje, jakoby Clerck miał pełnomocnictwo tylko do roli Rumunji na Węgrzech.

Rumunja się tłumaczy.

Paryż, 6 września. (PAT.) Havas. — Jak donosi „Matin” poseł rumuński Antonescu udał się do ministerstwa spraw zagranicznych, gdzie złożył dowody, że dwie ostatnie noty ententy do Rumunji nie doszły do Bukaresztu z powodu uszkodzenia stacji radiotelegraficznej.

Przesilenie gabinetowe na Węgrzech.

Wiedeń, 6 września. (PAT.) „Neues Wiener Abendblatt” donosi z Budapesztu, że prezydent Friedrich zaprosił przedwczoraj przedstawicieli socjalnych demokratów na konferencję i zaofiarował im trzy portfele i dwa miejsca w sekretariacie stanu. Przywódcy socjalistów odbyli konferencję, na której postanowiono propozycję Friedricha odrzucić i oświadczyć, że partja nie może przyjąć współpracy z Friedrichem.

Ententa nadal nie uznaje rządów Friedricha na Węgrzech.

Paryż, 6 września. Ententa postanowiła nie udzielić przyjęcia poselstwu węgierskiemu, które gabinet Friedricha mógł wysłać do Paryża.

Karty chlebowe we Francji.

Lyon, 6 września. (PAT.) Radjo pozn. Rząd francuski uznał za nienniknione za-

rację, że rzeka się prawa do pewnych wymienionych przez układ miejscowości, włączenie których do Bułgarii nastąpi dopiero później. Z tego powodu Tracja nie stoi na przeszkodzie do zawarcia pokoju.

prorowadzenie kart chlebowych. — Obecnie brak we Francji 45 milionów korey pszenicy. Hoover oświadczył, że Francja otrzyma pod tym względem pomoc Ameryki o ile zastosuje u siebie wszelkie ograniczenia. — Mimo to ceny na zboże nie zmniejszyły się, ale nawet zwiększyły się, ponieważ przywóz zboża z Ameryki do Francji jest niezmiernie kosztowny. Celem pokrycia niedoboru we Francji, należy zakupić w Ameryce pszenicy za ogólną sumę 4 miliardów franków.

Król, który sprzedał się nieprzyjacielowi za 5 milionów.

Rewelacje o Nikicie czarnogórskim.

Belgradzka „Tribuna“ podaje rozmowę, jaką miał burmistrz miasta Podgoricy Radoicz w Zagrzebiu z redaktorem tamtejszego niemieckiego „Tagblattu“ niejakiem Tańskim.

Owóż w ciągu tej rozmowy Tański powiedział, że słyszał od bułgarskiego posła w Wiedniu, Tonczowa, jakoby austriacy Góry Łowczen nie zdobyli, ale zajęli ją dzięki przekupieniu króla Nikity. Kwotę 5 milionów koron otrzymał książę Mirko, który specjalnie w tym celu pozostał w Czarnogórze.

Senatorowie amerykańscy sądzą, że traktat pokojowy ogranicza samodzielność Ameryki.

Wiedeń, 6 września. „New York Herald“ donosi, że senatorowie amerykańscy Knox i Lodge wnieśli projekt ustawy zmieniający statut Ligi Narodów i traktat pokojowy. Sprawa odnosi się do trzech punktów:

- 1) Zabezpieczenie doktryny Monrogo, że na kontynencie amerykańskim nie może interwenjować żadne państwo poza amerykańskie.
- 2) Niezależności decyzji państw, należących do Ligi w sprawach wewnętrznych.
- 3) Zastrzeżenie prawa wypowiedzenia wojny imieniem Ameryki wyłącznie Kongresowi amerykańskiemu, a nie Związkowi Narodów.

Z komunikatu tego wynika, że niektórzy z arcydzieł i kosztowności — między innymi słynny wielki dyament rosyjski — wywieziono na Syberję, większa część zaś została bądź to w Petersburgu, bądź też dostata się do Moskwy.

Bolszewicy zdają sobie sprawę z ogromnej wartości, jakie przedstawiają te skarby i czuwają gorliwie nad nimi. W Kremlinie otaczają także opieką małe muzea i zbiory założone i utrzymywane przez ludzi prywatnych.

Byłemu funkcjonariuszowi z czasów caratu ofiarowano ogromnie wysokie wynagrodzenie za funkcję konserwatora wszystkich muzeów i pałaców w Petersburgu, ten jednakowoż odrzucił propozycję, nie chcąc oddać się w służbę bolszewików. Z sercem rozdarciem — był bowiem przez długie lata konserwatorem w Pałacu Zimowym — opuścił ten przybytek sztuki, który trzykrotnie, z narażeniem życia od ognia bolszewickiego ocalał.

Wszystkie dzieła sztuki, których nie zdołano wywieźć do Moskwy, pozostały bądź to w Pałacu Zimowym, bądź też w Brmitaży. Posłano wprawdzie jeszcze w ostatniej chwili ekspertów po nie, lecz nie było już sposobu do przetransportowania ich.

Co do dzieł sztuki i zabytków historycznych, należących do zbiorów prywatnych, to wiele z nich wpadło w ręce bolszewickie, właściciele bowiem byli zmuszeni sprzedać je dla braku środków do życia. I tak w Petersburgu i w Moskwie sprzedaje się codziennie wspaniałe rzeźby, obrazy, rzeźby i starożytności. Nabywcami są tylko bolszewicy, ponieważ oni tylko mają pieniądze. Zresztą — dla ułatwienia sobie tych transakcji, pani Trocka, żona dyktatora, która jest członkiem Towarzystwa sztuk pięknych, kazała zamknąć magazyny, które sprzedawały „burżanom“.

Warszawa.

(Tel. od naszego koresp.)

Nominacja.

Przewodniczącemu sądu apelacyjnego, p. Sobolewskiemu, wręczono nominację na stanowisko ministra sprawiedliwości.

Przed wznowieniem obrad sejmowych.

Konwent senjoród pod przewodnictwem marszałka Trampczyńskiego w obecności przewodniczącego Rady ministrów dr. Biłińskiego, ministra Seydy i wiceministra Skrzyńskiego obradował dziś przy współudziale posłów dr. Barda, Barlickiego, Chaniewskiego, Daszyńskiego, Erdmana, Gdya, dr. Głabińskiego, Hertza, ks. Kaczyńskiego, Korfanteo, Marylskiego, Nowakowskiego, Osieckiego, Rotermunda, dr. Roseta, Serwatowskiego, Skarbka, Sliwińskiego, Staniszkisa, Wasilewskiego i Waszkiewicza. Postanowiono zwołać komisję dla spraw zagranicznych na wtorek 16 b. m. Komisje konstytucyjną, budżetową, wojskową, rolną, prawniczą i ochrony pracy na wtorek 30 b. m. Pełne posiedzenie Sejmu zaś na wtorek 7 października. Konwent przyjął do wiadomości referat wiceministra Skrzyńskiego o położeniu politycznym, jako też referat w kwestji urlopu dla studentów odbywających służbę wojskową, przyzem zgodzono się,

Tajennica „Serji C.“

Kradzież 34 tysięcy marek. — Waczelnik warty. — Dobrze odżywiony więzień. — Serja C. w celi więziennej. — Jak spełniono kradzież?

(Tel. od warsz. koresp.)

Główną była w swoim czasie kradzież 34 tysięcy marek

w banknotach 100 markowych Serji C., dokonana między 26 a 28 lipca r. b. z drukarni państwowej wydzielu Pol. Kraj. K. Poż. w zakładach litograficznych p. f. „B. Wierzbicki i S-ka“ przy ul. Chmielnej № 61. Echa tej kradzieży prześladują do dnia dzisiejszego tych wszystkich szczęśliwców, którym się ucieczym, czy zwykłym sposobem uda zdobyć Kościuszkowską stumarkówkę.

Przeprowadzone natchmiaszt po kradzieży dochodzenia na razie nie dały żadnego wyniku. Mimo różnych przeszkód i niepowodzeń urząd śledczy prowadził w dalszym ciągu dochodzenie i

wpadł na trop,

że sprawcą kradzieży nie mógł być nikt inny, tylko Franciszek Zarzycki, żandarm, który w gmachu owym pełnił obowiązki naczelnika warty.

Z polecenia urzędu śledczego

Zarzyckiego aresztowano i osadzono w więzieniu przy Komandzie

TEATR POLSKI (Cegielniana 63)

pod dyr. Franciszka Rychłowskiego.

Niedziela 7 września. Po poł. o g. 3-ej po cenach popularnych „Podróż do Warszawy“, Wodewil w 5 obr. Szobera. Wieczór o g. 8-ej „Na jedną kartę“, Sztuka w 5 akt. H. Sienkiewicza.

aby urlopy te dawał serjami. W końcu załatwiono kilka wewnętrznych spraw administracyjnych.

Przedsiębiorstwa polskie w Turcji.

Dnia 23 lipca r. b. zarejestrowaną została w konsulacie polskim w Konstantynopolu pierwsza polska spółkowa firma pod nazwą „Pol Orient“. Kapitał spółki wynosi 50,000 franków. Główny zarząd ma być w Warszawie. — W ślad za tą firmą zgłosiło się kilka innych przedsiębiorstw obywateli polskich, których rejestracja jest w toku.

Uwolnienie Samojułowa.

Z rozkazu Naczelnego Dowództwa wypuszczono na wolność był. redaktora dziennika „Swobodnoje Slovo“, Samojułowa, a to z powodu braku poszlak co do jego winy. Przypominamy, że aresztowany major Domański został właściwie uwięziony w sprawie Samojułowa.

Teatralja.

(H.L.). Wczorajsza premiera Teatru Rozmaitości niestety nie należy do udanych. Znów bowiem ujrzelśmy jedną z francuskich sztuk psychologicznych (tym razem był to „Czar“ Bataille'a), w których zwykłe autorzy dają charaktery zupełnie dowolne, stworzone ad hoc, wobec czego publiczność nie wierzy w te typy ani ich przeżycia.

Na ciemnym, zimnym i nieco nudnym tle sztuki zabłysnął ciepłym ożywczym promieniem, młody, pięknie kielkujący talent p. Majdrowiczówny. Z reszty zespołu jeden tylko p. Zelwerowicz chwilami dostrajał się do niej. Natomiast sztukę wyreżyserował starannie.

Dzisiejsze wyścigi.

(W) Po czteroletniej przerwie reorganizowana ongiś Warszawa dzisiaj znowa na torze Mokotowskim sakosztuje dreszczy wyścigowych. Oczywiście, że stajnie do niepoznania zmieniły oblicze. Nowe konie — nowi faworyci. O ile można było rozklasyfikować zwycięzców na treningach, to faworyci dnia dzisiejszego przedstawiają się następująco:

- I bieg: 1) Rara avis — Morstina.
- II bieg: 1) Gloria — Jarjenicza-Wielopolskiego; 2) Gama — stajni państwowej.
- III bieg: 1) Gauczoł — Wolanowskiego; 2) Biezi — Duchnowskiego.
- IV bieg: 1) Magnet — Morstina; 2) Brisefer — Jurjewicza-Wielopolskiego.
- V bieg: 1) Brise gulgne — Budkiewicza; 2) Aragwa — Bautowa.
- VI bieg: 1) Stajnia Wolanowskiego; 2) Promień — Morstina.
- VII bieg: 1) Red star — Wolanowskiego; 2) Lublin — Ruga.
- VIII bieg: 1) Topoła — Wydzgi; 2) Salomon — Wolanowskiego.

Łódź.

Stosunki handlowe z Holandją.

Ministerstwo przemysłu i handlu nadesłało do Stowarzyszenia fabrykantów i kupców m. Łodzi dla orientacji przy ewentualnym nawiązywaniu stosunków handlowych z Holandją i dla zapoznania się naszych kół kupieckich z tym krajem do wiadomości różne szczegóły, dotyczące stanu ekonomicznego i majątkowego, oraz znaczenia handlowego Holandji.

Zwraca się uwagę na to, że nawiązanie bezpośrednich stosunków polsko-holenderskich przedstawia dla Polski sprawę bardzo ważną, tymbardziej, że warunki transportowe z powodu otwarcia nowej regularnej linii okrętowej Rotterdam—Amsterdam—Gdańsk polepszyły się. W zawiadomieniu wyliczone też towary, których Holandja narazie dostarczyć może, m. in. materiały wełniane i bawełniane (fabrykaty, półfabrykaty i odpady wełniane, bawełniane i jutowe).

Z Polski Holandja mogłaby importować drzewo wrzelięgo rodzaju, naftę i przetwory ropne, oleje i smary, cement, węgiel, len, konopie, sole potasowe, nasiona buraczane itd.

Z przemysłu.

Obecnie w Łodzi pracuje w fabrykach, już uruchomionych 10—12 tysięcy robotników. Samych robotników fabrycznych, pracujących w przemyśle jest jeszcze bez pracy około 50 tysięcy Reszta bezrobotnych, to handlarze, rzemieślnicy i ludzie bez zawodu. W ciągu miesiąca uruchomiona będzie cała stara fabryka Geyera, dziś u Geyera pracuje już tysiąc robotników, a wkrótce pracować będzie drugie tyle. Dyrekcja firmy Geyera zakupiła w Ameryce 8 tysięcy bel bawełny, z tej ilości już 4 tysiące wysłano. Firma ta może pracować w pełnej produkcji przedwojennej.

Przystąpiono do uruchomienia fabryki Biedermanna przy ulicy Kilińskiego № 8, oraz Stolarowa przy ul. Rzgowskiej № 10, Uruchomiono dalej fabryki: Hofrichtera przy ul. Kątnej № 6, Cezarego Eisenbrauna przy ul. Kilińskiego № 210, Regirera przedalnię przy ul. Aleksandrowskiej № 111, manufakturę widzewską, fabrykę Ossera przy ul. Kilińskiego róg Zarzewskiej i kilka pomniejszych. W fabryce Kaszuba przy ulicy Drewnowskiej przystąpiono do remontu. Fabryka Biedermanna na 20 b. m. paszozona zostanie na próbę zaś na dobre uruchomiona na 1 przyszłego miesiąca. Komisje robotnicze polskich związków zawodowych z ulicy Główniej 31 pertraktują z fabrykantami wyrobów wełnianych, oznynych dla wojska, w sprawie warunków płacy, żądając zrównania z warunkami płacy, jakie otrzymano w tkalniach zarobkowych. Fabryki wełniane te są następująco: Barcińskiego, Grohmana, Wojdyławskiego, Wienera, Kindermana, Leonharda, oraz fabrykajtów wełny czesankowej, Dessarmonta, Motte i Heillasseux, oraz Allarta i Rousseau, jednakże fabryki te są tak zdemontowane przez Niemców, iż remont jest trudny i potrwa długo.

Niektóry z fabryk pomniejszych pracują już na dwie zmiany. Fabryka Geyera otrzymała minimum 80 proc. przedwojennej produkcji. Komisja pracy w polskich związkach zawodowych otrzymuje cennik płacy dla robotników, zatrudnionych w wykończalniach, oraz sążeta jest wypracowaniem regulaminu wewnętrznego w fabrykach, któryby obowiązywał do chwili ewentualnego wprowadzenia rządowego obowiązującego ustawodawstwa fabrycznego.

W sprawie opatu.

Prezydent m. Łodzi, ob. A. Błewski udał się przed paru dniami do Tomaszowa w sprawie związanej z dostarczeniem opatu dla Łodzi.

Prezydent pertraktował z lesnictwem w Spale, które godzi się sprzedać drzewo dla miasta, ale wyraża obawę, że wagonów nie będzie.

Z Komitetu niesienia pomocy bezrobotn.

Komisariat niesienia pomocy bezrobotnym otrzymał pieniądze na zapomogi dla bezrobotnych. Wypłata rozpocznie się we czwartek b. tygodnia.

W sprawie robót publicznych.

Wiceprezydent Wojewódzki konferował z Ministerstwem robót publicznych w Warszawie, by chociaż w części zatrudnić robotników na zimę. Minister robót publicznych odpowiedział, że udzielać będzie pożyczki miastom tylko na roboty produkcyjne.

Z robót publicznych Łódź—Kutno.

Kierownictwo robót zarządziło na skutek polecenia ministerjum przerwania robót z d. 2 b. m.

Robotnicy powyższego rozporządzenia na wiadomości nie przyjęli i...

W Rosji.

Przed rozstrzygniętą walką z bolszewikami.

Przygotowania Anglii. Praga, 6 września. (PAT.) Cz. b. p. donosi z Hagi, że Anglija czyni przygotowania do rozstrzygniętej walki z Rosją. Codziennie odchodzi do Rosji po 3 tys. ochotników. — Rząd angielski zamierza podnieść liczbę ochotników do 6 tys. dziennie.

Przygotowania przeciw bolszewikom.

Wiedeń, 6 września. (WBK.) O przygotowaniach wojskowych ententy przeciw Rosji sowieckiej donoszą tu, iż panuje tendencja do zamiany wojsk regularnych wojskami ochotniczymi. Anglija doskonali obecnie w celach ofenzywnych swe środki transportowe.

Japonja interwenjuje na Syberji.

Wiedeń, 6 września. (PAT.) Wedle doniesień z Berlina „Times“ podaje z Tokio, że Japonja zarządziła powołanie 4 roczników z terminem do 16 września. Wkroczenie na Syberję ma bezpośrednio nastąpić.

Estońscy nie chcą rokować z Leninem.

Wiedeń, 6 września. (PAT.) W. B. K. donosi Iskrowo z Karnarwan. Rząd estoński odrzucił propozycję Lenina w sprawie rokowań pokojowych.

Lenin do persów i chińczyków.

Moskwa. Rząd sowieców zwraca się w specjalnem wezwaniu do chłopów i robotników Persji, aby poszli za przykładem Rosji i wrzucili jarzmo szacha i obcych niechętnych, kapitalistów angielskich, którzy uczynią persów niewolnikami. Wzywa również chińczyków, aby solidaryzowali się z armją czerwoną i uniczyli w ten sposób losu Korei i Indji.

Ce się stało z rosyjskimi skarbniami sztuki?

„Journal des Débats“ z powmem zantopokojeniem rozważał sprawę, jaki los spotkał bezcenne dzieła sztuki w Petersburgu i Moskwie w burzliwych przejęsłach rewolucyjnych. Pismo francuskie otrzymało z tego powodu komunikat, który może zainteresować szerszą publiczność dbałą o konserwację arcydzieł, stanowiących wspólne dobro ludzkości cywilizowanej.

pracują na wszystkich sekcjach, a nawet w niektórych miejscach sami przeprowadzają rejestrację pracujących.

Praca odbywa się zupełnie normalnie, a wydajność jej jest nawet większą, aniżeli przedtem. Wśród robotników panuje ład i solidarność wzorowa.

Według decyzji kierownictwa z 10,000 pracujących obecnie robotników, ma być zatrzymanych przy robotach akordowych tylko 2,000, a 8,000 wydalonych.

Nikt z robotników na kolei Łódź-Kutno nie podpisał zobowiązania co do norm akordowych. Ogół robotników jest zdecydowany dalej pracować, nie pozwoli się wywalić z pracy i domaga się dostarczenia potrzebnej ilości narzędzi pracy, tudzież równomiernego i prawidłowego podziału robót publicznych.

Wiec w sprawie Górnego Śląska.

Dziś o godz. 2 popoł. odbędzie się w Sali Koncertowej wiec w sprawie Górnego Śląska. Przemawiać będą ob. Tadeusz Świątek z Warszawy i miejscowi prelegenci. Czysty zysk z wiecu przeznaczony jest na fundusz dla ślązaków.

U techników.

Onegdaj, w sali własnej przy ul. Andrzeja 8 odbyło się ogólne zebranie członków Stowarz. Techników Polskich. Omawiano stosunek Stowarzyszenia do instytucji pokrewnych. Po dyskusji zapadła uchwała wysłania delegatów, w celu nawiązania stosunków z wszystkimi pokrewnymi Stowarzyszeniami na obszarze Rzeczypospolitej i ujednostajnienia pracy zrzeszeniowej.

Na zakończenie dokonano wyborów zarządu i komisji rewizyjnej.

W wolnych wnioskach poruszano sprawę natury wewnętrznej i gospodarczej.

Obuwie z daru amerykańskiego.

Na ostatnim posiedzeniu komitetu do podziurki odzieży z daru amerykańskiego inż. Ulicki podał do wiadomości zebranych, że magistrat otrzymał z Warszawy (dar komitetu amerykańskiego) 1428 pary obuwia, które przekazał komitetowi, ażeby się zajął podziałem między instytucje. Z tego obuwia 1181 para jest dziecięcych i 292 dla dorosłych. Obuwie to mają otrzymać tylko chrześcijanie, gdyż żydzi już otrzymali 16 skrzyń. Ze względu na charakter tego obuwia, po-

stanowiono wydawać je tylko kobietom. Cała ilość dziecięcego obuwia postanowiono przekazać dla podziału centralnemu komitetowi dla dzieci przy R. G. O. Obuwie dla dorosłych podzielono w ten sposób, że związki zawodowe otrzymały 146 par, ekspozytura min. spraw wewa. (inwalidzi 6 par) wydz. dobr. publi.—88, chrześcijańskie tow. dobroczynności 23, na rezerwę przeznaczono 20.

Oddział polski na wystawie ljońskiej.

Ministerstwo przemysłu i handlu zawiadomiło stowarzyszenie fabrykantów i kupców m. Łodzi, że dnia 1 października b. r. rozpoczyna się wielki jarmark jesienny w Łazdunie, który trwać będzie dni 14. Ministerstwo przemysłu i handlu, pragnąc jaknajbardziej popierać nasz przemysł i handel dając mu możliwość jaknajszerszej ekspansji organizuje na jarmarku ljońskim oddział polski i zarezerwowała dla eksponatów polskich 10 przedziałów o powierzchni przeciętnej 16-tu metrów kwadr. Po wszelkie bliższe informacje mogą się interesanci zwracać do sekcji handlu, ministerstwa przemysłu i handlu w Warszawie (Elektoralna 2 pod adresem Antoniego Mayzla).

Nowy dziennik.

Od 1 września r. b. wychodzić będzie w Łodzi dziennik N. Z. R., zadaniem którego będzie, jak twierdzą założyciele, zwalczanie różnych fałszów i kłamstw, szerzonych przez miejscową prasę pravicową. Fundusz na ten cel zbierać będzie sekcja oświatowa N. Z. R.

Ze Stow. kupców i fabrykantów.

Przy Stowarzyszeniu fabrykantów i kupców m. Łodzi utworzona została sekcja przemysłu wełnianego dla obrony interesów zawodowych. Do sekcji przystąpiła duża ilość członków.

Przy Stowarzyszeniu egzystują obecnie następujące sekcje: przemysłu pluszowego, przemysłu bawełnianego, przemysłu wełnianego, oraz sekcja zawodowców zakupu surowców włókienniczych i artykułów technicznych.

U gazowników.

Zorganizowane wiosną r. b. Polskie Towarzystwo Gazownicze, otrzymało obecnie olbrzymią koncesję rządu polskiego na długoletnią eksploatację fabryki chemicznych produktów suchej destylacji drzewa, położonej w puszczy białowieskiej w

miejscowości Hajnówka. pow. prużańskiego, ziemi grodzieńskiej.

O rozmiarach eksploatacji powyższego przemysłu drzewnego będziemy mieli pojęcie, jeżeli zważymy, iż przy uruchomieniu jednej czwartej części fabryki, spotrzebowana ona będzie sto tysięcy metrów kubicznych drzewa liściastego rocznie. Materiał ten czerpany będzie z puszczy po urządzeniu gospodarstwa leśnego i z surowym uwzględnieniem warunków ochrony drzewostanów.

Na początek uruchomiona zostanie produkcja węgla drzewnego, spirytusu metylowego, kwasu octowego, acetonu, octanu wapnia i smoly drzewnej—produktów niezwykle ważnych dla przemysłu wojennego.

Placówka powyższa, poza względami natury ekonomicznej, ma również wielkie znaczenie polityczne, gdyż rzuci na kresy wschodnie liczną grupę inteligencji polskiej, której wpływ odbije się bardzo dodatnio na atmosferze miejscowej.

Ze związku ekon. prac. państwowych.

Onegdaj odbyło się pierwsze organizacyjne posiedzenie nowo wybranego zarządu związku ekon. prac. państw. w Łodzi na którym mandaty w zarządzie podzielono w sposób następujący:

Prezes p. B. Pilcer, wiceprezes p. P. Foerster, sekretarze pp. C. Raczyński i S. Zmierod, skarbnik p. B. Mazurowski i p. B. Borucki (zastępca), delegaci do kooperatywy p. J. Hyżycki, p. W. Nowakowski, zastępca p. Borkowski; delegaci do piekarni pp. A. Biskupski p. M. Nowicki, delegaci do jadłodajni pp. Stafański i M. Cynarski.

Wiec metalowców.

Onegdaj w Sali Koncertowej przy ul. Dzielnej 16 odbył się wiec robotników i robotnic przemysłu metalowego przy udziale około 1000 osób.

Ob. Kott zdał sprawozdanie z narad połączeniowych, odbytych w Warszawie.

Ob. Michałowski składa oświadczenie, że Związek żydowski branży metalowej gotów jest przystąpić do Zjednoczenia, jeżeli ogół się zgodzi na utworzenie sekcji językowej.

Ob. Kaczmarek referował sprawę cennika, opracowanego przez Związek metalowców, porównywaną ceną artykułów pierwszej potrzeby obecnie z przedwojennymi, oraz norm zarobkowych.

URODĘ i CZAR. KOBIECY PODNOSI tylko krem do twarzy „EROS“.

Żądać w aptekach, droguerjach i perfumeriach. 11920-2

W końcu przyjęto rezolucję zatwierdzającą i pochwalającą nowy cennik, a nawołującą do jedności wśród metalowców.

Zabawa kooperatystyczna.

W Rudzie Pabjanickiej, odbędzie się zabawa na cel społeczny, po budowę domu własnego stowarzyszenia spótywców „Ruda“.

Teatr Polski.

Dziś, w niedzielę, po południu ukaże się wodewil Szobera p. t. „Podróż po Warszawie“. Wieczór o godz. 8 Teatr gra 5 akt. sztukę H. Sienkiewicza „Na jedną kartę“.

Jutro, jako w dzień świąteczny dane będą dwa widowiska. Po poł. o godz. 3-iej po raz ostatni ukaże się krotoczwil „Komendant Turm“, wieczór zaś klasyczna komedia Fr. Zabłockiego „Piryk w salotach“.

Z rezultatu dzisiejszych walk.

- 1) Zbyszko Cyganiewicz pokonał Zeligę w 2 i pół minuty.
- 2) Pawlikowski—Krotona w 15 min.
- 3) Cyklop Manko—Baganz walczył 20 min. bez rezultatu.
- 4) Lutow pokonał Czernego w 1 m.

Na Polski Skarb Narodowy.

(Złożono w redakcji „Głosu Polskiego“):
Za pośrednictwem straży kolejowej —
R. K. 5 mk. 747

Med. Dentiste
H. FUCHS
otworzył dla mniej zamożnych
Secznicę Dentystyczną
przy ul. Nawrot 4.
Leczenie chorób zębów i jamy ustnej. Porcelanowe i złote korony, oraz zęby sztuczne bez podniebienia. 702-12

STOP!

Uniemożliwia kradzież przez włamanie.
Ten aparat chroniący od złodziei winien być zastosowany w każdym mieszkaniu. Aparat ten zaprezentowany jest przez **Warszawski Urząd Śledczy**, przedstawiciel którego p. L. Kurnatowski był obecny przy demonstracji i uznał go jako najskuteczniejszy środek przeciwko okradaniu mieszkań.
Jeneralny przedstawiciel: **Stefan MICHAŁSKI**, ul. Piękna 8.
Zastępcami na prowincję są jeszcze do oddania:
Miejsca sprzedaży detalicznej w Warszawie:
St. HURSZ, „POCHODNIA“ W. LECHOWSKI,
Chłodna 15. Chmielna 37. Elektoralna 22.
F. BAHNER, „AUER“, L. BERMAN,
Graniczna 14. Marszałkowska 137. Nalewki 38.
Cena aparatu na Warszawę Mk. 35.—

ZAKŁAD FREBLOWSKI KOEDUKACYJNY
Ludwika Eilenberzanki
przy ul. Cegielnianej 36
przyjmuje zapisy codziennie od 11 — 12 i 4 — 6 po południu prócz sobót.

Kolnierze damskie 7⁵⁰—
w wielkim wyborze

Staniczki	11.50
Halki	30.—
Majtki damskie	25.—
Koszule dam.	28.50
Flanelka	10.25

Szmechel i Rozner, Łódź,
Piotrkowska 100.
801-2

Ważne dla właścicieli fabryk
Poleca większą ilość szkła grubolanego 5 mm specjalnie dla dachów fabrycznych t. z. „Szcedow“ oraz szkła okienne
SKŁAD DRZEWA
Rudolf Keilich
Kilińskiego 122.

English
lessons given, for single persons and in groups, by a gentleman of theoretical and practical knowledge of the language, at moderate prices. To apply at „Czytelnia Powszechna“ Piotrkowska 37. 013-1

Dr. RUNDO
powrócił.

Ważne dla Pań!
Polecam najnowsze modele kapeluszy damskich, oraz przyjmuje wszelkie roboty modniarskie.
K. Anna Jasińska
Grand Hotel.

Do wynajęcia
w śródmieściu 2 duże widne sale fabryczne 40x24 z połączeniem elektrycznym. Informacji udziela właściciel Dzielna 57.

Z okazji zaręczyn pana **ADOLFA DREIHORNA** z panną **MANIĄ RUTENBERG** życzą wiecznego szczęścia **LUBA SZWARC, HILARY i RÓŻA DREIHORN.**

Kilkanaście placów
razem lub pojedynczo, tanio do sprzedania. Przyjmuje się wszelką walutę. Piotrkowska 116, 2 piętro m. 5 od 10 do 12 rano. 978-3

PRACOWNIA KRAWATÓW
H. Wawrzynkowskiej, Andrzeja 12
przyjmuje zamówienia dla sklepów, wyrabia krawaty z własnych i powierzonych materiałów, oraz odświeża i przetrabia stare. 901-8

BROWAR
GUSTAWA KEILICHA
Łódź, Orła 25
Telefon 25

poleca znane ze swej dobroci **Piwa** bawarskie, pilzeńskie, monachijskie
— w antalkach, butelkach i syfonach. —

Lekarz-dentysta
Paulina Żytnicka
powróciła z letnich wycieczek.
Przyjmuje od 10—1 i od 3—7
Konstantynowska 9

Dr. Szumacher
choroby skórne i weneryczne.
Godz. przyjęć: od 4 do 7, w niedziele i święta od 11 do 1 rano.
Benedykta 11.

Potrzebna nauczycielka
chrześc. do wykładu języka polskiego w klasach średnich szkół żeńskich. Oferty proszę składać w admin. pod. lit. G. R. K. 930-3

Jeszcze w wyprzedazy

Koszule damskie	24.50
Koszule męskie	39.00
Majtki damskie	24.00
Halki	24.50
Madapolam	
Flanelka	7,90

Żkarnia sztuczna.
Tkanie różnej formy dziur sztucznie nie do poznania tak w męskim, damskim i wojskowym ubiorze, jak we wszystkich towarach.
Piotrkowska 117.

Lekarz-dentysta
I. Lew
Cegielniana № 36, (róg Piotrkowskiej)
przyjmuje codz. od 10—1 i 3—7 —w niedziele i święta od 10—12 048

Każda rzecz to pieniądz!
Kupuje używane smury, drut i przyrządy do elektryczności, płacę dobre ceny. **M. ZENDEL**, Nowomiejska 6 w podwórzu. 901-3

Lekarz Dentysta
Michał Goldenberg
Piotrkowska 124.
Godz. przyjęć 10—4 pop. prócz świąt i niedziel.

Magazyn Moskiewski
44 Piotrkowska 44.

Kupuje GARDEROBĘ męską używaną, jak również używaną **BIELIZNĘ** męską i damską.
Kupuję również **Szale koronkowe.** Płacę najwyższe ceny.
Sklep Komisowy
Piotrkowska № 100 (r. Główny).

Masażystka
S. TENENBAUM
powróciła. **Dzielna 9.** 645-2

Do sprzedania
26 warsztatów tkackich mechan. szerokości 52 cale, gładkie, z maszynkami i dodatkami za marek 13.000.— Zgłoszenia pod „Żkarnia“ do adm. „Głosu“. 937-3

T. Tancmanówna
absolwentka berlińskiego konserwatorium udziela lekcji gry fortepianowej. Piotrkowska 121. 10-12, 2-4. 872-2

Do sprzedania
Papier szklany w rolk. № 1 i 2. Stal lana do narz. **CH. BIGGE**, Łódź, Wysoka № 22.

SLEDZIE
najlepszego gatunku po cenach umiarkowanych sprzedaje diu-goletnia firma 580-3
Ch. L. Berger
Nowomiejska № 4.

Handel, przemysł i finanse.

Bilans Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej.

Ostatni bilans obecnego Instytutu emisyjnego dla Królestwa Polskiego, a zarazem sawiązku przyszłego Banku Polskiego, wykazuje, w jakich powiżkach znajduje się jeszcze finansowość naszego państwa i ilustruje trudności załatwienia problemu walutowego przy takim stanie rzeczy, jaki z przedłożonego bilansu wynika.

Pokrycie metalowe (w złocie i srebrze) marki polskiej, jest najzupełniej niedostateczne. — Zjawisko to, da się wprawdzie we wszystkich wciągniętych w wir światowej wojny państwach stwierdzić, nie w takim jednak stopniu, jak u nas. Przepisy przedwojenne, zabezpieczające pewne minimalne pokrycie, czy pewien kontyngent, czy wreszcie pokrycie stosunkowe do liczby emitowanych banknotów musiały być pod wpływem konieczności wojennych dawno systemowane; wedle ostatniego wykazu wynosi zapas złota banku Francji około 5 i pół miljarda franków wobec 35 miljardów biletów bankowych w obrocie.

Bilety Banku Francji mają przeto tylko 15 proc. pokrycie w złocie.

O wiele gorzej przedstawia się sytuacja Banku Rzeszy niemieckiej, wykazującego na około 29 miljardów not w obiegu pokrycie w złocie miliard i sto tysięcy, zatem wraz z innymi kruszcami zaledwie 4 proc. ilości not w obiegu.

Stan naszego Instytutu emisyjnego przedstawia się pod tym względem najgorzej. Na przeszło dwa miliardy banknotów w obiegu aktywa Banku wykazują zaledwie 5 miljardów siedemset tysięcy marek w złocie, co stanowi niespełna jedną trzecią proc.

Uderza również nieznaną bankom biletowym zagranicy stosunek złota do srebra. Zapas złota wynosi w Kasie Pożyczki 5.800.325.05 marek — srebra zaś 20.112.224.97; a zatem zapasy srebra są przeszło trzy razy większe od zapasów złota. Wobec ustalenia się w Europie złotego pokrycia, stosunek złota do srebra wykazuje w bankach emisyjnych państw zagranicznych znaczną przewagę złota.

Na 5 i pół miljardów złota, posiada Bank Francji niespełna 300 milionów srebra.

Brak złota dla pokrycia emisji banknotów w naszym Instytucie biletowym, musi być uważany za wielki błąd naszych kierowniczych ster finansowych. Wprawdzie wysoka cena złota na rynku światowym utrudnia dziś nabywanie złota. — Rząd nasz jednakowoż dotąd nie zajął się energicznie użytkowanie dolarów, zarabianych przez emigrantów polskich w Stanach Zjednoczonych. Pozyskanie ich dla skarbu polskiego jako pokrycie złota, względnie jako podstawa zaciągnięcia zagranicznej pożyczki walutowej, dopiero w ostatnich czasach zajęło sfery finansowe, jak na to wskazały wiadomości z gazet angielskich, donoszące o pertraktacjach dyr. Smulskiego w Stanach Zjednoczonych w sprawie uzyskania dla Polski pożyczki zagranicznej w złocie, którą rząd polski spłacałby dolarami emigrantów.

Z innych aktywów Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej, wymienić wypada depozyt 727.592.414.98 marek w bankach niemieckich, złożony przez Niemców, na zabezpieczenie emitowanych przez nich marek polskich.

Z bilansu ostatniego dowiadujemy się również o wysokości pożyczek udzielonych przez kasę państwa. Dochodzą one do dwu miljardów marek i usadniają emisję banknotów, rosnącą z każdym dniem. Ta kategoria pożyczek Instytutu emisyjnych na rzecz państw zachowała równowagę największych banków biletowych; jest również podstawą nieko-

rzystnego bilansu Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej. Jedyne przebudowa skarbowości, która zapewni państwu odpowiadające wydatkom dochody, zdoła zapobiedz wzrastającemu uciekaniu się państwa do pomocy banków biletowych.

Interesujący jest stan pożyczek Polskiej Kraj. Kasy Pożyczkowej na rzecz miast. Pożyczki te wynoszą przeszło 150 milionów marek. Jest to również objaw nienormalny, kredyt bowiem komunalny nie powinien być czerpany w bankach biletowych, lecz w specjalnych instytucjach, emitujących oprocentowane obligacje komunalne. Powstający w Polsce Bank komunalny zapobiegnie prawdopodobnie wzrostowi tej kategorii pożyczek w Polsk. Kraj. Kasie Pożyczkowej.

Reforma walutowa w związku z zamianą Polskiej Kraj. Kasy Pożyczkowej na Bank Polski, zmieni — może w niedługim czasie — radykalnie bilans naszego Instytutu emisyjnego i da dopiero wtedy możność oceny sytuacji finansowej.

Jak zaradzić brakowi węgla?

Sprawność kopalń węgla w Polsce spadła obecnie do 50 proc. dawnej produkcji, przyczem równocześnie wskutek braku węgla śląskiego zapotrzebowanie węgla krajowych zwiększyło się, a z powodu niskiej ich koloryczności zużycie jest znacznie większe.

Następnie zużywanie węgla przez potrzebujących największych ilości konsumentów, jak koleje, nie jest ujęte w określone karby racjonalnego zużycia, czego najlepszym dowodem fakt, że dotychczas nie zaprowadzono premii dla maszynistów, jako nagrody za przestrzeganie oszczędności w użyciu węgla.

Następnie wskutek niepewności dostawy każdy zakład fabryczny stara się nagromadzić większą ilość w rezerwie,

dla wyrównania znacznych wahań w dostawie. Odecięcie Śląska Górnego, który za czasów rządów austriackich pokrywał pełne zapotrzebowanie całej Galicji, powoduje stan, który stał do pomyslnego załatwienia tej sprawy z komisjami ententy będzie stale katastrofalny.

Na powiększenie tych braków wpłynęło również zajęcie nowych polaci kraju na wschodzie, dokąd trzeba wysłać węgiel, tak do celów opałowych jak i celów przemysłowych.

Niebezpieczeństwo utraty kontyngensu z Górnego Śląska

wisi nad nami stale ze względu na tendencję wielko przemysłowe Stanów Zjednoczonych i Anglii, które zmierzają do strącenia kopalń i fabryk żelaza górnośląskich w kombinacji z kapitałem niemieckim. Cel tych zabiegów zmierza w kierunku kompensaty za stracony węgiel przez Niemcy w Zagłębiu Saary i umożliwienie rozwoju produkcji niemieckiej dla ułatwienia pokrycia zobowiązań ekonomicznych, ciężkimi warunkami pokoju poddyktowanych.

Zapobiedz niedostatkowi

wobec braku węgla śląskiego można będzie tylko częściowo przez podwyższenie sprawności kopalń i wprowadzenie trzećci szychty pracy. Sprawy te jednakowoż nie dadzą się łatwo przeprowadzić tak ze względu na kwestję robotniczą, jako też ze względu na rabunkową eksploatację kopalń w czasie wojny i potrzebny długi okres czasu do restytucji.

Wobec takiego stanu rzeczy szczerpłość dyspozycyjnych ilości w stosunku do stale wzmagającego się zapotrzebowania uruchomionych fabryk wogóle, a następnie znacznych perjodycznych zapotrzebowań przemysłu sezonowego (jak obecnie uruchomienie dwudziestu kilku cukrowni w Królestwie w okresie kampanji, wznowienie przemysłu tekstylnego w Łodzi i w Bielsku zapotrzebowanie sezonowe na wymiót zboża).

prace komisji rozdzielczej przy stosach wpływających podać patentów są bardzo utrudnione i zawsze powoduje niezadowolenie u reflektantów, nie-

świadomych każdorazowych trudności biegnących.

Przy dalszym trwaniu tego rodzaju stosunków należałoby ze względu na ogólną gospodarkę kraju przeprowadzać rozdziały w myśl pewnych dyrektyw, któreby miały na względzie istotną potrzebę uruchomienia i prowadzenia poszczególnych zakładów bezwzględnej potrzeby.

Wskutek stałych podwyżek płac robotniczych

ceny węgla mają stałą tendencję zwiększającą

i zbliżają się do tej wysokości, że kwestja opału ropą wchodzi w zakres możliwej kalkulacji. Ze względu jednak, że jest to jedyny artykuł eksportowy, umożliwiający korzystniejszą wymianę, słuszną jest tendencja rządu, ażeby nie spalać tego cennego materiału, bo rezultat ekonomicznie nie stały w żadnym stosunku do efektywnych strat.

Jedynie wyjście.

Reasumując przytoczone momenty, musimy dojść do wniosku, że cała energia czynników miarodajnych powinna być skierowana w kierunku wydobycia i stałego zapewnienia jaknajwyższych kontyngensów węglowych ze Śląska Górnego i w pomyslnem załatwieniu tej sprawy można jedynie upatrywać wyjście z katastrofalnego położenia.

Złoto w bankach.

Podług informacji prasy paryskiej, na dzień 15 lipca r. b. było złota w bankach centralnych oraz banknotów w obiegu (we frankach).

	Złoto w kasach	Banknoty w obiegu
Stany Zjedn.	4,528,000,000	12,496,000,000
Francja	5,556,000,000	84,977,000,000
Anglja	2,218,000,000	1,972,000,000
Japonja	3,523,000,000	4,357,000,000
Włochy	809,000,000	9,808,000,000
Rosja	?	450,332,000,000
Niemcy	1,893,000,000	37,272,000,000
Hiszpanja	2,290,000,000	3,584,000,000
Holandja	1,303,000,000	2,122,000,000
Szwajcaria	468,000,000	884,000,000

Liczba, dotycząca Rosji, nie jest pewna, aczkolwiek zdaje się nie ulegać wątpliwości, że suma wypuszczonych banknotów istotnie przewyższa 450 miljardów rubli.

Przypomnieć należy, że z początku wojny rosyjski bank państwa miał około 9 miljardów złota (po przeliczeniu na walutę frankową). Obecnie największy zasób złota w kasach banku centralnego posiada Francja, za którą idą Stany Zjednoczone Ameryki Północnej, następnie zaś Hiszpanja, później Anglja.

Jeżeli jednak zwrócimy uwagę na stosunek złota do wypuszczonych banknotów w każdym kraju, okaże się, że na pierwszym miejscu stoi Anglja, która ma więcej złota w centralnej instytucji emisyjnej, aniżeli banknotów w obiegu. Dalej idzie Japonja, z pokryciem złotem w wysokości 81 proc., następnie — Hiszpanja. Niemcy i Rosja stać będą, oczywiście, na ostatnich miejscach.

Wskutek wojny od niektórych państw popłynął potok złota. Stany Zjednoczone Ameryki Północnej w czerwcu roku 1914 miały w kasach instytucji centralnej o-

koło miljarda złota (we frankach), natomiast w r. b. — przeszło 4 i pół miljarda; innymi słowy — zasób złota pomógł się więcej, niż czterokrotnie. Hiszpanja w lipcu roku 1914 miała w banku centralnym złota (we frankach) — 513 milionów franków, w styczniu zaś roku 1919 — 2 milijary 290 milionów. Holandja miała 338 milionów, obecnie zaś ma 1.368.000.000. Szwajcaria miała 176 i pół miliona, obecnie zaś ma około miljarda.

Jak widać z powyższego, neutralność nie była najgorszym interesem.

Notatki ekonomiczne

Pasy dla Łodzi. Związkowi przemysłu włókienniczego udało się sprowadzić z Wiednia 12,500 kilo pasów.

Podział między przemysłowców, którzy zleceń udzieliłi z góry, odbywa się. Niestety, ilość zdobyta stanowi zaledwie jedną czwartą część obstalunku i wątpliwym jest, czy uda się uzyskać dalsze transporty z powodu trudności w otrzymywaniu od rządu zawarowanej kompensaty w postaci skór surowych.

Stan przemysłu w Sosnowcu i okolicy.

Według rejestracji Inspekcji Pracy 17 obwołu, dokonanej na podstawie przeprowadzonej ankiety, stan przemysłu w Sosnowcu i okolicy w końcu lipca b. r. przedstawiał się jak następuje: zakładów przemysłowych nieczynnych było 42, czynnych funkcjonowało 74 z 15,275 robotnikami, a w tej liczbie: w grupie przemysłu włókienniczego — 1 fabryka z 17 robotnikami, w przemyśle papierowym — 1 fabryka z 122 robotnikami w przemyśle drzewnym — 1 zakład przemysłowy, zatrudniający 2 robotn., w przemyśle metalowym — 24 fabryki z 1592 robotn., w przemyśle mineralnym — 3 fabr. z 165 robotn., w przemyśle zwierzęcym — 1 zakład przemysłowy, zatrudniający 28 robotników, w przemyśle spożywczym — 11 zakł. przem., zatrudniających 97 robotn., w przemyśle chemicznym — 9 fabr. z 153 robotn., w przemyśle górniczym — 14 kopalń z 12,882 robotn., i w innych przemysłach — 9 zakładów przemysłowych z 217 robotnikami. Nieczynnych zakładów przemysłowych zarejestrowano w obwodzie — 42, a w tej liczbie 9 metalurgicznych, 6 chemicznych i 6 zakładów, przerabiających płody mineralne.

Długi Węgier. Wielkość długów państwowych Węgier obliczana jest jak następuje: Długi pod koniec wojny — 43 miliardy koron, powiększenie się długów aż do nastania rządu bolszewickiego — 6 miljardów koron, długi rządu Beli Kuna — 4 miliardy koron, ogółem 53 miliardy koron.

Anglicy opanowują śródeuropejską żegluzę. Dzienniki włoskie donoszą: Były cesarz Karol sprzedał swoje główne kompanie żeglugi na Dunaju angielskiemu przedsiębiorstwu. Ze sprzedaży uzyskał wielkie sumy, za które zakupił natychmiast angielskie papiery wartościowe. Pisma włoskie przypuszczają, że Anglijacy skupują kompanie okrętowe nie tylko na Dunaju, lecz także na Odrze i Renie, aby mieć wgląd w stanie żeglugi wewnętrznej w Europie.

Kursy walut.

	Warsz.	Berlin	Wiedeń	Zurych	Paryż	Praga
Bruksela	—	—	—	68.25	96.75	—
Paryż	—	—	565.—	70.30	—	304.25
Amsterdam	—	802.—	1800.—	212.50	300.—	883.—
Rzym	—	—	460.—	58.25	83.25	246.—
Madryt	—	—	—	107.—	153.25	—
Lizbona	—	—	—	—	—	—
Chrystianja	—	481.—	1095.—	131.—	186.—	544.50
Stockholm	—	511.—	1160.—	139.25	198.—	590.50
Zurych	—	—	372.50	820.—	142.—	424.50
New-York	31.25	—	—	42.50	565.—	807.50
London	—	—	—	190.—	23.08	34.07
Berlin	—	—	247.50	26.80	38.25	142.25
Wiedeń	49.90	42.45	—	11.—	—	55.50
Praga	—	—	—	19.50	—	—

Warszawa: Ruble carskie 500 — 103.00—111.75

Fabryczna i Pralnia Chemiczna „MODERN“
Srednia 2. Zielona 2.
przyjmuje do farbowania i chemicznego czyszczenia garderoby wszelkiego rodzaju, jak również i bieliznę po ośmiu przystępnych. Firanki, wyprane na ramach są jak nowe.
459-1

Choroby skórne, weneryczne i niecierpiciowa
Dr. S. Sewkowicz
Konstantynowska 12
Przyjmuje od 9—1 i od 6—8 w. dla pań od 5—6 po poł.
238—01

NA WYPŁATE
towary damskie, męskie, dziecięce, bluzki, obrusy i koldry
Ch. Markowicz i S-ka
Piotrkowska 57, w podwórzu
23—3

Nauczyciele
D. Polak, Cegielińska 45 i 5.
S. Szmuelzon, Aleje 1-go Maja 16, prowadzi lekcje podług programu rosyjskich gimnazjów. Godziny przyjęć 3—6 popoł.
915—8

Pracownia Okryć i Kostjumów Damskich oraz roboty haftowane
H. GOLDLUST
Cegielińska 26 C
przyjmuje obstalunki i wykonywa podług najnowszych modeli. Cena przystępna. Specjalność kostjumy dla komei jant.
672-2

Akuszerka
H. Pipikowa
z dyplomem Ces. Ak. w Petersburgu. Praktykująca 10 lat, przyjmuje od 10—7.
Łódź, Piotrkowska 13
m. 14.
Dla pań przyjeżdżących swobodny lokal. 201—10

BOL GŁOWY, MIGRENE
RADYKALNIE USUWA
MIGRENO-NERVOSIN
Z KOGUTEM
ORYGINALNY ZAWSZE BEZ OPŁATKÓW

D-r med. FISCHER
b. ordynator kliniki Warszaw. uniwersytetu.
Choroby chirurgiczne, skórne, moczopięciowe i weneryczne.
Przyjmuje od 4—6 po poł. Niedziela i święta 11—12.
Piotrkowska 200.

Inżynier-Technolog
(Głównik)
Absolwent Politechniki Rzyckiej lat 28, z 2-letnią praktyką fabryczną, poszukuje odpowiedniego stanowiska w przemyśle. Baskawe zgłoszenia pod „Chemic“ przyjmują „Głos Polski“.

HENRYK MANN.

Nędzarze.

(POWIEŚĆ).

I.

Nienawidząca, miłująca.

Dzieci wreszczyły i hałasowały przed wielkim domem robotniczym w Gauseufeld; setki dzieci, wylegających z przepelnionego domu, w którym się urodziły, biegały, dokazywały, były się na szarej łące.

Stary, którzy już nie pracowali, stali pod murem, jeżeli na mur ten padały promienie słońca, i przyglądali im się. Najmniejsze wpadały ciągle do rowu, oddzielającego łąkę od drogi, ciągle spieszyły matki i siostry na ratunek.

Starsze przeskakiwały przez rów, najchętniej w tej części, gdzie biegł on obok drogi w stronę cmentarza; a po drugiej stronie pchały się wzajemnie na spróchniały płot willi Klinkorum. Jeżeli wypadła deska, to szybko wbiegały do ogrodu po jabłka.

Właściciel wsłuchiwał się z wściekłością i przerażeniem w trzask gałęzi, urywanych wraz z owocami, ale na swoich sztywnych nogach przybywał zawsze za późno, już dzieci były nazwewnątrz i pokazywały mu z pewnej odległości niedojrzałe owoce, porzucone na drogę.

Wówczas miał on do nich przemowę na temat własności i oświaty, zawsze te

sama przemowę, bowiem nigdy nie zauważał, że ma do czynienia z trzema samymi dziećmi.

Klinkorum był szkolnym nauczycielem, ale takim dla bogatych; a ponieważ już mu wypadły zębki, chciał tutaj w spokoju dokonać żywota.

Zaledwie odszedł, a już dzieci znowu oblaźniały płot, a jedno z nich wzięło do środka i położyło mu jakiś śmieć na środku ścieżki.

Stary majster malarski, który mieszkał na parterze domu, mógł to widzieć, śmiał się, chociaż wymyślał. Tylko małym dziewczynkom zakazał matki surowo, aby się do niego nie zbliżały.

To jeszcze nie wyczerpywało przykrości profesora Klinkorum: Gdy wracał z miasta do domu, często tuż przy jego gruncie, przeganiał go automobil Hesslinga, pokrywając go kurzem lub błotem.

Naczelny dyrektor, tajny radca komercyjny, dr Hessling w swym płaszczu gumowym wyglądał zeń nienależnie, a Klinkorum, przeciwnie do własnego muru, żył w bezsilnej nienawiści oczyma, aż całkowicie owiany ochnącą chmurą zmuszony był zamknąć powieki. W sercu w tych chwilach miał drugą mowę o własności, mowę wroga, — jeżeli mianowicie ta własność była bezgraniczna. Wykształcenie jest najważniejszą rzeczą i tak zawsze być musi.

Z temi myślami, wchodził do swego gabinetu. Stąd widział on cały Gauseufeld, pustynny teren za domami robotniczymi aż do lasu, aż do fabryki. Była noc, niedaleko świeciła lampa na murze

cmentarnym, a tam daleko rzędy światła łek fabrycznych.

Z fabryki powracali robotnicy do domu; ich krok masowy drżał, przejmując już zdaleka, aż w gabinecie, i Klinkorum myślał nie bez szacunku o władcy tych mas, o nim, Hesslingu, właścicielu Gauseufeldu, wielkiego majątku i licznych godności.

Jak doszedł do tego on, chemik i fabrykant papieru? Przez finansowe i polityczne szacherki, o których miasto jeszcze po szesnastu latach mówiło. Ten self-made-man zasługiwał jednak na szacunek.

Ale on znowu szanował wyższe jeszcze prawa! Klinkorum oszczędzał, aż mógł kupić daleko przy drodze ten mały samotny dom, radość zmierzchu jego życia. Zadowolony i zadowolony spoczywał on wśród zieleni, zdala od niepoświęconych, bowiem tylko ciężkie wozy wieśniacze, ciągnięte przez wolno kroczące szerokołbne woły, toczyły się obok niego, a Gauseufeld, jedynę większą średowisko w okolicy, siedziba fabrykacji papieru, leżało z tamtej strony pól i lasu, i nie było go ani widać, ani słysać, ani czuć. Ale oto się stało!

Nowy właściciel Gauseufeldu powiększył swą fabrykę. Wyrąbał on las o tyle, o ile ten zasłaniał te nieszlachetne budowle. Robotnicze domy, rodzinne zagłębione pola, wciąż na zachód, coraz bliżej Klinkorumu.

Wreszcie doszło do tego, że tuż za jego plotem ten lupek zaczął się grzebać. A po cmentarzu, jako przedostatniej przykrości, przyszła kolej na koszarę proleta-

rytu, potwory budowlane, rzucające cieżką na Klinkorumu i jego skromną siedzibę, przeszkadzające mu zapachami, zasypujące sadzami i ogródki, a napełniające wszystko łokiem, krzykiem, atmosferą zbrodni i wrogiej oświecie brutalności!

Oto światła zgasiły w fabryce, a zapalili się w koszarach i w oberży. Stamtąd dochodził hałas.

Ale robotnik Karol Balrich stał cicho w oknie swego pokoju 101 domu robotniczego B. widział przed sobą samo, co właściciel willi Klinkorum i rozmyślał, on również, o świecie, który go otaczał. Prawda, że różnolite hałas samemu do mu, z prawa, z lewa, z góry i z dołu zagłuszały jego myśli o rzeczach odległych.

W niedzielę, gdy odpoczywał, i obecnie wieczorem, nim kładł się do snu, słyszał w koło siebie kłótnie, pocałunki, rozmowy o pieniądzach i jedzeniu, bicie dzieci, słyszał z drżącego domu wszystko, co się działo, co było życiem tych ludzi i co niem już właściwie nie było: ich ostatnie jęki, ich przedśmierne westchnienia. Ale częściej niż śmierć słyszał rodzenie. Mówił sobie wtedy, zależnie od tego, jak był usposobiony:

„Znowu człowiek dla bataljonów robotniczych“ lub: „Hessling może się cieszyć, znów jeden głupiec“.

(Dal. c. nast.).

(Tłomaczył G. W.)

— 0 —

Towarzystwo naftowe Siła i Światło.

(Towarzystwo francuskie)

Rafinerja nafty w Limanowej.

Największa fabryka olejów mineralnych w Polsce, urządzona według najnowszych wymagań techniki.

Tereny naftowe w Borysławiu, Tustanowicach, Mraznicy, Popielach i Krośnie.

Sprzedają wszelkich produktów naftowych, jako to:

Benzyna rektyfikowana, nafta, olej gazowy do motorów Diesla, Oleje smarowe dla przemysłu włóknistego, do maszyn, samochodów i wagonów kolejowych, cylindrów, maszyn parowych, oleje do kompresorów i transformatorów, ... smar do wozów, parafina, świece, asfalt etc. ...

Poszukuje się pośredników do sprzedaży na Kongresówkę i Poznańskie.

Adres Biura Dyrekcji: WARSZAWA, Bielańska 13, Tel. Nr. 305-60.

„ Biura Sprzedaży: WARSZAWA, Leszno 40, Tel. Nr. 305-08.

„ dla telegramów: Limanaft, WARSZAWA. 863-2

Biuro Ekspedycyjno-Przewozowe
Feliks Szczeciński i S-ka

Piotrkowska 89, Składy: Kilińskiego 119, Telef. Nr. 205,

podaje do łaskawej wiadomości W. Panów, iż przyjmuje asekurację towarów, wysyłanych koleją we wszelkich kierunkach. 907-2

Ogłoszenie.

Wydział Zdrowotności Publicznej zawiadamia osoby, zapisane na liście kandydatów na kursy dla odkażaczy, że w dniu 9 września r. b. o godz. 5-ej po południu winni przybyć na wykłady do lokalu i Zakładu Kąpielowego przy ul. Pańskiej № 115.

Nieobecność pociąga za sobą wykreślenie z listy słuchaczy.

Magistrat.

975-1

ZARZĄD ZWIĄZKU EKONOMICZNEGO PRACOWNIKÓW PAŃSTWOWYCH ogłasza konkurs na dzierżawę JADŁODAJNI przy ulicy Sienkiewicza nr. 40.

Oferty do dnia 12 września r. bież. należy składać w Państwowym Zarządzie Skarbowym przy ul. Al. Kosciuszki № 14, pokój nr. 80, I piętro. ZARZĄD. 977-1

Kursy języka
ESPERANTO

przy Łódzkim Esperanckim Tow., Długa 90, rozpoczyna się w poniedziałek, dnia 22-go września o godz. 8-ej wieczorem.

Dalsze zapisy przyjmuje kancelarja Tow. w poniedziałki i czwartki od 8 — 10 wieczorem. 926-3

Dr. S. Kantor

Specjalista chorób wenerycznych skórnych i dróg moczopłciowych (niemoc płciowa). Leczenie promieniami Röntgena i światłem. Piotrkowska № 144, róg Ewangelickiej.

Godziny przyjęcia: 9 — 2 rano 6 — 8 po poł. Dla pań od 5 — 6 p. p. 575-30

Dr. I. Silberstrom

Ordynator Ambulatorjów Miejskich Zielona 11 (r. Zachodniej.)

Choroby skórne i weneryczne. Niemoc płciowa. Przyjmuje od 3 do 6 wiecz. 299-15

Dr. E. Sonenberg
powrócił

Choroby skóry, dróg moczopłciowych i weneryczne. Zielona № 3. Od 9 do 11 i od 4-6 pop. 648-22

Dr. D. Helman

powrócił
Choroby uszu, nosa i gardła. Piotrkowska № 68. Od 10-12 i od 5-8

OGŁOSZENIE.

Niniejszym podajemy do wiadomości Szan. fabrykantom miejscowym i zamiejscowym, jak również składnikom, że za zezwoleniem Ministerstwa Przemysłu i Handlu, otrzymaliśmy wszelkie smary i oliwy mineralne, które polecamy po cenach umiarkowanych.

UWAGA: Posiadamy również na składzie wazelinę techniczną i tuszecz Towotca.

Biuro techniczne „ELEKTRON“.

014-1 Łódź, ul. Piotrkowska nr. 117.

W szkole tańców

M. HEDYKOWSKIEGO, Cegielniana 43.

rozpoczną się już lekcje w kółkach zamkniętych. Organizuje się komplety dla młodzieży szkolnej. Informacje i zapisy: od 3 — 6-ej popoł. w mieszkaniu prywatnym, Cegielniana 57; od 6-ej w kancelarii szkoły, Cegielniana 43.

Licytacje przymusowe.

W środę dnia 10 września odbędą się następujące licytacje za gotówkę:

Między godziną 9—4 pop.: ul. Drewnowska № 4 — koldra, № 13 114 — krowa, № 21 — serweta, № 24 — szafa, № 34-86 — kredens; ul. Aleksandryjska № 9 — kredens, szafa, № 27 — zegar, waga; ul. Nowomjejska № 11 — 25 paczek papieru; N-Rynek № 10 — kredens; ul. Konstantynowska № 46 — lustro, kredens, stolik; ul. Północna № 12 — szafa, zegar, koldry; ul. Dzielna № 22 — kasa, biurko; ul. Krótka № 10 — szafa; ul. Stodołniana, róg Północnej № 66-68 — koldry; ul. Cymera № 10 — maszyna do szycia; ul. Bazarna № 10 — zegar, ul. Wolborska № 12 — szafy, 10 srebrnych puharów; ul. Karola № 18 — fotel.

Miejski Urząd Sekwestracyjny.

Łódź, d. 8 września 19.

Szkola freblowska i początkowa dla dzieci od 4—8 lat

IDY JANO WSKIEJ

ul. Długa 37.

Zapisy przyjmuje kancelarja codziennie prócz sobót i niedziel między 11 — 1 przed połudn. i od 4 — 6 po poł.

Dr. M. Papierny

Akuszer i specjalista chorób kobiecych.

b. ordynator warszawskiej uniwersytetu kliniki akuszerkiej. Południowa 23

Przyjmuje od 9—11 r. i od 4—6 po poł. 875-16

Institut de Beauté

de M-lle Miłakowska

Łódź, ul. Zawadzka 6.

(uczenica prof. Archambeau w Paryżu).

Specjalne francusko-kosmetyczne masaż za pomocą środków lekarskich. Higieniczne pielęgnowanie i odmładzanie cery

TWARZY

Usuwanie zmarszczek, wągrów, piegów, krostowatej i ospowatej cery i brodawek. Wzmacnianie porostu włosów. Usuwanie elektrolizą niepotrzebnych włosów na twarzy. Wyłącznie użycie preparatów elektrycznych podług najnowszych wynalazków. Przyjęcia od 3—6 w. 785-1

Dr. L. Prybulski

Choroby skórne, weneryczne, moczopłciowe i niemoczopłciowe.

Godz. przyjęć od 9—2 i 4 h — 5 w. dla pań od 5—6.

Zawadzka № 1, róg Piotrk. 9313-15-11

Dr. A. Groszlik

Choroby skórne i weneryczne. Leczenie promieniami Röntgena i światłem.

Al. Kościuszki (Spacer.) 27. 10-11 1/2 rano 15-7 wiecz. Panie 4-5 poł. w niedzielę 10-12. 2427-10

Do sprzedania

kilka tysięcy butelek od win szampańskich, francuskich, węgierskich, koniaków, likierów i t. p. Wiadomość na miejscu w restauracji hotelu Ratego w Żduńskiej Woli 841-3

Dr. Dutkiewicz

Ordynator Szpitala Miejskiego dla chor. skórnych, weneryczn.

Piotrkowska 50.

Przyjmuje od 9 do 11 r. i od 4 do 7 wiecz. 408-10

Dr. Bolesław Kon

Choroby uszu i nosa, gardła i chirurgia.

Piotrkowska 113.

Od 5—7 po poł. 196-1

Dr. E. Szyldekret

Akuszerka i choroby kobiece.

SREDNIA № 5.

Przyjmuje od 9—11 i pół r. i od 4—6 i pół wiecz. 751-9

D-ta
F. Grycendlerowa

powróciła.

Przejazd nr. 8.

Dr. Feliks Skusiewicz

ul. Andrzeja 11.

Choroby skórne weneryczne. Godziny przyjęć: od 9—11 i od 5—7 i pół po poł. Panie 11—1 rano. 179-11

Dr. L. Szayerowicz

powrócił.

Choroby kobiece i akuszerja. Krótka nr. 6-a.

Przyj. od 10—11 r. i 4—6 pop. w niedzielę i święta do 12 rano

Dr. med. Z. GOLC

Chor. skórne i weneryczne. Przyjmuje od 11—12 i 5—8 w w niedzielę od 9—1.

Andrzeja 3, I p. 474-15

Z powodu wyjazdu sprzedaje

SKLEP

KOLONJALNY

dobrze prosperujący przy ul. Kilińskiego № 33. 618

Dentystka

A. Dreizensztokowa

powróciła

Piotrkowska 89. 827-3

SCALA

1-sze przedstawienie o g. 6 pp.
2-gie przedstawienie o 8.30 w.

Dzisiaj i jutro po dwa nadzwyczajne przedstawienia.

Wielce urozmaicony **Nowy program** i przy udziale całego zespołu

KABARETOWEGO

Do walki stają następujące pary:

Dzisiaj, w niedzielę, dnia 7 września.

Jutro, w poniedziałek, dnia 8 września.

- 1) Frenkel—Kroton (decydująca), 2) Cyklop—Mańko—Pawlikowski, 3) Baganz—Lenard (decydująca), 4) Szpicer—Piasecki, 5) Czeruchin—Zb. Cyganiewicz, 6) Czarny—Letto (decydująca).

- 1) Zb. Cyganiewicz—Frenkel, 2) Pawlikowski—Czerny, 3) Lutow—Czaruchin, 4) Baganz—Piłkow, 5) Cyklop—Mańko—Letto, 6) Kroton—Szpicer.

Państwowy urząd zakupu artykułów pierwszej potrzeby

Nr 10. Warszawa, Krakowskie Przedmieście Nr. 55, 954-1
podaje do wiadomości zainteresowanych firm i osób, że w Gdańsku awizowane są następujące transporty:

Nazwa okrętu	Oddawca	Odbiorca	Rodzaj towaru	Ilość
Nestor	Cooperative Society Wholesale	Warszawski Związek Stow. Społ.	Różne towary kolonialne	7189 koli
"	Sybyr Soals et Co., Ltd.	H. Hosor, Warszawa	Stal i wyroby stalowe i żelazne, maszyny	4258 "
"	United Agricultural Syndicate of Poland	Syndykat Rolniczy	"Chaffes Krives"	17 skrzyń
"	"	"	Tabaka	8 "
"	"	"	Wełna	17 bel
"	"	"	Bawełna	22 koli
"	"	"	Pasy transmisyjne	20 skrz.
"	"	"	Juta	81 koli
"	"	"	Herbata	4 skrz.
"	"	"	Kawa	2 "
"	"	"	Kakao	4 "
"	"	"	"Ballon Jatrie"	2 bele
"	"	"	Bawełna	200 bel
"	"	"	Liny	1 bela
"	"	"	Bawełniane wyroby	28 bel
"	"	"	"	5 "
"	"	"	Wełniane	7 "
"	"	"	"	1 skrz.
"	"	"	Wełna i juta	8 bele
"	"	"	Nici	8 skrz.
"	"	"	"	1 "
"	"	"	Juta	75 bel
"	"	"	Wełna	40 "
"	Francis Newton, et Sons, Ltd.	Krzysztof Brun i Syn, Warszawa	Narzędzia rzemieślnicze	1 skrz.
"	Jelson Engenering	"	"Chukers for Latkers"	1 "
"	British	"	Szpadle	28 "
"	W.H. Swinks Sons	"	Drut	8 "
"	La. Starets Co.	"	Narzędzia rzemieśln.	2 "
"	"	"	Szmergiel	12 "
"	"	"	"Tillans"	1 "
"	E. Reiss et Co.	J. Charenchubski, Warszawa	Bawełniane wyroby	8 koli
"	Suteliff et Co.	"	Materiał	4 bele
"	Mc. Bude et Williams	D. Raczewski, Warszawa	Chustki do nosa	2 skrz.
"	John Philips et Co.	"	Bawełna	2 "
"	"	"	Farba	1 "
"	John Knyht	J. Paloweska, Warszawa	Mydło	187 "
"	Bothschild et Sons	Jewish Distribution Co., Warszawa	Buty i obuwie	168 "
"	The Russian Commercial Co.	Pragmet, Ld.	Pasy skórzane	28 bele
"	Bratmacher	Marie Irydywon, Łódź	Chustki do nosa	1 skrz.
"	Iznoskoff et Co.	Iznoskoff, Warszawa	Katalogi	8 "
"	Leidemann Co	Klein, Warszawa	Potaż	14 koli
"	New Attilan Ruber	Gerson, Kalisz	Wyroby wełniane	1 skrz.
"	"	Rosenfeld, Warszawa	Stal	8 "
"	"	"	"	2 "
"	"	"	Wyroby wełniane	1 "
"	Stanton Leed	Stan. Kowalski	Przyrządy kinematograficzne	10 "
"	P. Reemann	Zagoraki i S-ka, Warszawa	Katalogi	2 "
"	"	James o Pole Americana	Fyrny	1 "
"	"	"	Pasy	8 bele
"	British Russian Trading Comp.	Scheibler, Łódź	"Piching Bund"	3 skrz.
"	"	"	Pasy	8 "
"	"	"	"	5 "
"	"	"	"	18 "
"	"	"	Liny	7 bel
"	Mariner	A. Goldberg, Warszawa	Nici (camelhair)	17 "
"	"	"	Wyroby wełniane	24 "
"	"	"	"	29 "
"	"	"	"	11 "
"	"	"	Nici	26 "
"	"	"	"	15 "
"	"	"	"	8 "
"	"	"	"	18 "
"	British Russian Trading Comp.	Stanisław Petersen	Nici bawełniane	6 skrz.
"	Sipton, Ltd.	Saczewski, Warszawa	"	3 "
"	Central Agency	S. Jels, Rue Proviars, Warszawa	Herbata	50 "
"	"	"	Wyroby bawełniane	1 "
"	"	"	"	1 "
"	P. Seepelt	Carl Eiser, Łódź	Wełna	8 bel
"	Central Agency	Newsky Thread infg. Co., Ld.	Nici bawełniane	39 skrz.
"	Goldrei et Sons	Radewski, Warszawa	Serdynki, ryby, kons.	304 "
"	Swekwell et Co	Bank Przemysłowy	Wełna	14 "
"	Director of Movements	Polska kolej państwowa	Różny towar	1005 koli
"	Ellermann Wilson Line	Brig. Gen. Hammond, Warszawa	"Flat Dublicator"	1 skrz.
"	"	"	Materiały pisemne	1 "

SALA KONCERTOWA, ul. Dzielna 18.

Sobota dnia 13 Września, o g. 8.15 wiece

WIELKI KONCERT

Marja Cavalieri

Koloraturowa śpiewaczka opery medjolańskiej

Ignacy Dygas

Tenor bohaterski opery warszawskiej.

Szczegóły będą niebawem podane.

Lekarze Specjaliści zalecają do pielęgnowania ciała dziecięcego tylko

PUDER i MYDŁO BEBE SZOFMANA

PIERWSZEGO WYNALEZCY. Puder leczy wszelkie dolegliwości skóry, mydło zapobiega takim.

Pracownia obryt i kostiumów, oraz roboty futrzane

SZ. KACZKA

ul. Benedykta Nr. 10. 947-2

Skład Fortepianów Karola Koiszwica

Moniuszki 2 (Pasaż Majera)

Najstarszy skład fortepianów w Łodzi, egzystujący od roku 1892, poleca:

- Fortepiany
- Planina
- Fisharmonje
- Samogrające planina
- Artystyczne samogrające jakoteż i oddzielne aparaty do tychże
- Planina elektryczne

Planina używane pierwszorzędnych fabryk zagranicznych i krajowych w różnych cenach. Etażerki, taburety, podstawki szklane i płaskorzeźby różnych kompozytorów.

TOWARY PRZEDWOJENNE.

Przy składzie znajduje się również warsztat, w którym wykonywa się wszelkie reparacje wyłącznie z materiałów przedwojennych. Przyjmuje strojenia, transporty i opakowania na miejscu i zamiejscowe pod gwarancją. Przyjmuje w komis: Fortepiany, planina i fisharmonje, płacąc najwyższe ceny za używane planina, fortepiany i t. d.

AKWIZYTOR

zdolny, znający klientelę, do zbierania ogłoszeń do piśmie miejscowych, zagranicznych, do wydawnictw własnych oraz rządowych
POSZUKIWANY
przez Tow. Akc. „REKLAMA POLSKA”.
Tyko pierwszorzędną siły zechcą składać oferty do Filji łódzkiej T-wa, Piotrkowska 84 (Biuro Gersdorfa). 2

Ważne dla Modystek!

Posiadam rozmaite nowości sezonowe, kapelusze damskie, kwiaty, fantazje i wszelkie dodatki po cenach umiarkowanych. 263-4

H. Majranc, Piotrkowska nr. 20.

PATENTY na wynalazki, modele, rysunki i znaki towarowe w Polsce i zagranicą. — Pełnomocnik przy Urzędzie Patentowym R. P. inżynier dyplom. **ADOLF ŁASKI** Warszawa, Polna Nr. 70. Tel. 246-70, od 4-6. 400-2

BOGATY WYBÓR towarów futrzanych

jak futra męskie, damskie, żakiety, garnitur; podług najnowszej mody.

Akuratne wykonanie. !! Ceny przystępne. WYKONANIE WSZELKICH REPARACJI. **A. FISZLEWICZ**, Dzielna 10, front, 1-sze piętro.

NIE DAJCIE SIĘ OSZUKIWAĆ! Zanin nie odwiedźcie mego sklepu biżuterji, nie sprzedawajcie ZŁOTA, SREBRA, BRYLANTÓW i inne! biżuterji, gdyż kupuję i płacę NAJLEPSZE CENY. **LIBERMAN i GERBER**, Nowowiejska 26.

Syrop ziemniaczany

Poleca Stowarzyszenie Rolniczo-Handlowe w Łodzi. ul. Miłńskiego Nr 50. 997-1

Zawiadamiam Sz. Kliencie, iż otrzymałam z Paryża

świeże żurnale

K. ZDYBICKA

PRACOWNIA SUKIEN i OKCYC DAMSKICH Nawroc 26 1a, 2-gie piętro front 950-1

Co to jest „KOLORYT“?

Koloryt jest to najbardziej udoskonalony barwnik do farbowania wszelkich materiałów domowym sposobem.

Koloryt jest jedynym barwnikiem, który farbuje zarówno bawełnę, jedwab, półjedwab, jak i wełnę, półwełnę i len.

Koloryt nadaje materji zupełnie nowy wygląd.

Koloryt daje bardzo trwałe ufarbowanie, nie płowieje na słońcu, nie puszcza w praniu i nie smoli.

Koloryt nie zawiera żadnych szkodliwych dla zdrowia sybstancji.

Koloryt jest wyrobem krajowym.

Koloryt konkuruje nie ceną, a wyłącznie dobrocią gatunku.

Koloryt jest zatem niezbędnym środkiem w każdym gospodarstwie domowym.

Koloryt dostać można w torebkach z dokładnym przepisem, w składach aptecznych, składach farb i mydlarniach.

Koloryt jest prawdziwy tylko z zastrzeżoną w urzędzie patentowym marką fabryczną „Sowa na tarczy”

570-2

PRZEDSTAWICIEL NA OKRĘG ŁÓDZKI

K. Piasecki, Łódź, ul. Św. Anny № 30.

Lecznica Lekarzy Specjalistów.

Piotrkowska № 17, drugie podwórze.

9-10 choroby oczu codziennie **Dr. Garliński**
 10-11 choroby wewnętrzne codziennie **Dr. Magdzioki**
 11-12 chor. wener. i skórne codz. **Dr. Dutkiewicz**
 11-12 choroby kobiece codziennie **Dr. Ługowski**
 12-1 chor. wewn. i dz. (płuc i serca) **Dr. Osiecki**
 12-1 chor. kobiece i chirurg. codz. **Dr. Artyfikiewicz**
 1-2 chor. skórne i wener. codz. **Dr. Skusiłowicz**
 2-3 chor. nerwowe poniedz., środa piątek **Dr. Mittelstaedt**
 2-3 choroby kobiece i chirurgiczne codziennie **Dr. Marx**
 2-3 choroby oczu codziennie **Dr. Michalski**
 3-4 chor. skórne i wener. codz. **Dr. Stawowozyk**
 3-4 choroby wewnętrzne i dzieci codziennie **Dr. Jokiel**
 3-4 ch. chirurg., uszu, gardła i nosa codz. **Dr. H. Goldberg**
 4-5 ch. kobiece poniedz., środa, piątek **Dr. Goldenberg**

UWAGI: 1) Lecznica otwarta codzień prócz świąt;
 2) Porada 8 mk. Operacja i opatrunki wszelkiego rodzaju—od umowy. 4085-26

A. Antczakowski

Krawiec nowoczesny

nagrodzony najwyższymi dyplomami Akademii J. P. Thorton'a w Londynie i F. Roussia w Paryżu, wykonywa zamówienia z własnego i powierzono materiału.

Łódź, ul. Piotrkowska nr. 73
front, II-e piętro.

568

Dom Handlowy ELIAS FEIGENBAUM

Oddział łódzki — Wólczańska № 7.

Zawiadania Sz. Klienciele, iż **wznowił działalność w zakresie ekspedycji i olenia towarów**; przyjmuje takowe na skład, ubezpiecza od ognia i kradzieży podczas transportu.

Specjalne urządzenie dla szybkiego załatwiania transportów Łódź—Warszawa i Warszawa—Łódź.

Podjekuje się też sprowadzania towarów ze wszystkich krajów Europy Zachodniej i Ameryki. **Filje i przedstawicielstwa** we wszystkich ważniejszych pogranicznych miejscowościach, a mianowicie: TORUŃ, BŁOWO—MŁAWA, SZCZAKOWO. Posiada korespondentów w ważniejszych punktach handlowych Europy i Ameryki, specjalnie w GDANSKU, BERLINIE, WROCŁAWIU, WIEDNIU, PRADZE, KRAKOWIE, PARYŻU, LYONIE, LONDYNIE, NEW-JORKU, MEDYOLANIE, DOMODOSSOLI, BAZYLEI, ZURICHU, GENEWIE, BRUKSELLI, ST. GALLENIE etc. 550-2

Wanny emaljowane

poleca ze składu

KAROL MOGK

Łódź, ul. Namrota nr. 4. 545-3

MATERJAŁY PISMENNE SKŁAD

poleca

Feliksa Potza

ul. Sienkiewicza 35. 627-3

Zawiadomienie.

Niniejszym mam zaszczyt zawiadomić Szanowną Publiczność, iż istniejącą przy ulicy Piotrkowskiej Nr 189

pracownię ubiorów dzieciennych przeniosłam do nowego lokalu

przy ulicy Skwerowej № 3.

Polecając się łaskawym względom, pozostaję

z poważaniem

Matylda Majersonowa.

655-3

OLEINE, glicerynę, olej turecki, mydło szare

i specjalnie mydło wafkirskie 726-2

M. F. Fiszler Żelazna 22. Piotrkowska 112

poleca

W mojej mechanicznej

tkalni przyjmuję się jeszcze do wytworu na kilku szerokich warsztatach kortowych. Sumienne i dobre wykonanie.

Z poważaniem

HERMAN KAHAN

Św. Anny 25.

705-3

Pracownia okryć i sukien damskich

Hanny Orbachówny

po powrocie z Moskwy przyjmuje zamówienia na sezon bieżący. 770-2

Zawadzka nr. 24, I p. front.

Aleksandrowska Ochotnicza Straż Ogniowa

urządza w niedzielę, dnia 7 września r. b. w ogrodzie strzeleckim w Aleksandrowie

Wielką Zabawę Ogrodową

z okazji 13-iej rocznicy istnienia straży.

W programie: loteria fantowa, poczta, gra w piłkę, koncert, tańce i różne niespodzianki. Obfity bufet na miejscu.

W razie niepogody zabawa odbędzie się w poniedziałek 8-go września. Sprzedaż biletów na loterię fantową u p. Gustawa Kusmana i w księgarni p. Teodora Szulca. 773-3

Wymarsz od ratusza punktualnie o godz. 2-iej po południu.

Szkoła freblowska i początkowa

dla dzieci od lat 4-8

M. Rozental, Pańska 9.

Zapisy przyjmuje się codziennie oprócz sobót od 4-6. Zajęcia już się odbywają. 843-2

FABRYCZNY SKŁAD I WARSZTATY REPARACYJNE Wagi „GEHA”

Łódź, ul. Krótka № 5. vis á vis Hotelu „Savoy”.

Posiada na składzie

Wagi, ciężarki i miary wszelkiego rodzaju — z państwowym stemplem. Przyjmuje do reparacji i ostemplowania wagi wozowe, dziesiętne i stołowe, oraz wszelkie przedmioty wchodzące w zakres przyrządzeń mierzalnych. 313-10

Kursy języków oraz nauk handlowych

I. M. Poznańskiego,

Sienkiewicza № 22. 852-2

Wykłady rozpoczyna się we środę, d. 10 września r. b. o godz. 7-iej. Zapisy do wszystkich grup przyjmowane będą tylko do dnia 9 września r. b. Kierownik Kursów.

Szkoła muzyczna J. Winieckiego

(ul. Piotrkowska 79 lub Aleje Kościuszk 22)

począwszy od 1-go września przyjmuje zapisy do klas: skrzypcowej (Dyr. J. Winiecki), fortepianowej (profesorowie: St. Nirstein, P. Matkowska i L. Nassberg) śpiewu solowego (prof. I. Rydera), teorii i historii muzyki i harmonii (prof. R. Chojnaeki), solfeggio i muzyki kameralnej (dyr. T. Ryder). Nowoutworzona została klasa operowa pod kierunkiem dyr. T. Rydera. W klasie przygotowawczej skrzypcowej wykładają pod kierunkiem dyr. J. Winieckiego uczniowie klasy wyższej. Kancelarja szkoły czynna codziennie od 10 — 1 i od 4-7. 905-2

Do właścicieli farbiarni

w Łodzi i przedmieściu. 902-2

Uprasza się o łaskawe przybycie w dniu 7 b. m. o godzinie 4 po poł. do Klubu Narodowego przy ulicy Piotrkowskiej № 25 w kwestii b. ważnej. Zarząd.

Taniej niż wszędzie

Ważne dla Pań!

Nadszedł świeży transport zagranicznych towarów

Piótmo „Silesia”, Madapolam, Zelfr, Etamina i Batysty **od mk. 5⁵⁰**

Uwaga: Francuska „WELNA” różn. kol. na suknie i mundurki od m. 16.-

Biały towar na bieliznę i pościel **od mk. 7.50**

Srówka od mk. 7.50. Piótno na wyspy i fartuchy od m. 12.-
 Satyna kolorowa i rozmaite towary na męskie i damskie jesienne ubiory i palta

M. BRYL, Piotrkowska № 58, w podwórzu, prawa oficyna, II-gie wejście. 585-1

Wybór różnych desen i kolor.

Kantor Ekspedycyjno-Przewozowy

Bracia Bergmann

właśc. Adolf i Artur Bergmann

Łódź, ul. Kilińskiego № 112, (dawnej Widzewska).

Uskuteczniają najtaniej, własnym kołmi, ekspedycję kolejową, odwozkie i przeprowadzki. 767-3

KURSY RYSUNKOWE

Walentego Piaskowskiego

ANDRZEJA 29.

Kursy obejmują: rysunek szkolny, rysunek zawodowy, rysunek w zdobnictwie, metodykę i kreślenie. Wykłady metodą nowoczesną. Lekcje rozpoczyna się 9 września. Zapisy codziennie od godziny 5 do 6-iej. 895-2

Niemieckie Gimnazjum Męskie, Al. Kościuski 65

- 1 -

Niemieckie Gimnazjum Żeńskie, Rozwadowska 7.

Zawiadamiamy, że egzaminy wstępne odbędą się we wtorek, 9-go września o godz. 9-iej, egzaminy poprawkowe — w czwartek, 11-go września o godz. 9-iej. Lekcje rozpoczyna się w poniedziałek, 15-go września o 9-iej, w wyższej primie — 9-go września o godz. 9-iej.

764-2 Dyrekcja.

Rzadka okazja!!!

Majątek, znajdujący się w bardzo zdrowej miejscowości, złożony:

z 54 mórg lasu 23-letniego,
 14 „ ornej ziemi z ogrodem,
 30 „ wody dobrze zarybionej,
 4 „ łąki,

oraz pałacu, składającego się z 14 pokoi z wszelkimi wygodami za bardzo taną cenę do sprzedania, Wiadomość: Skład Masła S. Jerzowicza, ul. Krótka nr. 6-a. 592-1

Sledzie holenderskie

w szkockich beczkach, szkockie pionowe pakowanie.

Dostawa cif. Gdańsk.

Zapłata przy wróceniu konosamentu w dyrekcji Towarzystwa Dyskontowego, oddział w Gdańsku.

poleca **WED S. I. GROEN**

Towarzystwo handlu śledziami

założone w 1883 r. 250-3

YMUIDEN (HOLANDJA)

Kupuję

brylanty, stare złoto, srebro

i t. p.

zakład jub. i zegarmistrz.

J. Śewkowicz, Piotrkowska 89.

Biuro prób i tłumaczeń

Mieczysław Weinberg

w Łodzi, Piotrkowska № 39.

Podania, zażalenia, przepisywania, tłumaczenia aktów, statutów, oraz korespondencja francuska i angielska.

Kto raz spróbował,

ten przekonał się,

że tylko „Mary”

jest najlepszą terpentynową

PASTĄ DO OBUWIA

Pasta „Mary” dzięki swym

własnościom chemicznym czyni

skórę odporną na wilgoć, za-

pobiega pękaniu i nadaje obu-

wiu piękny połysk. Żądać wszędzie. Przedstawiciel na Łódź

i okolice oraz hurtowa sprzedaż, D. Markus, Piotrkowska № 59

Kino-Polonia

Dzisiaj premiera! Po raz pierwszy w Łodzi!

Niebywale arcydzieło sztuki kinematograficznej. Wielki dramat wojenny z czasów napoleońskich w 5 częściach

p. t.

WALKA ZA OJCZYZNĘ

(Bitwa Tyrolów z Francuzami)

Wzburzenie
ludności przeciw
Napoleonowi
Powstanie na Tyrolu
Wojna Turecko-Francuska
Zwycięskie wkroczenie powstańców
do Insburgu
Rozstrzygająca walka

Zdrada

Wyrok śmierci

Początek o godz. 5, w soboty i niedzielę o g. 3-ej.

HELENOW.

Niedziela, 7 września 1919 r.

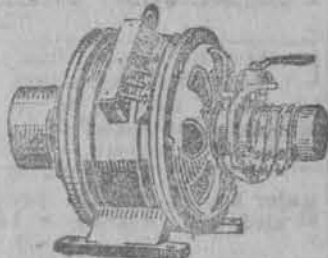
Komitet doraźnej pomocy dla

GÓRNEGO ŚLĄSKA

urządza Wielką Zabawę Ogrodową

z łaskawym współud. chórów: 1) Tow. śpiew. im. Szopena, dyr. prof. Charuby, 2) Tow. śpiew. im. Moniuszki, dyr. prof. Miłek, 3) Koncert 2 orkiestr wojskowych.
Mecz piłki nożnej: Klub Turystów—Łódzki Klub Sportowy
Walka francuska między ST. ZBYSZKO-GYGANIEWICZEM i ALEKSANDREM SELIGA, szamp. ciężkiej wagi.
Wyciągi cyklistów na torze. 906—2
Wielka loteria fantowa. Główniejsze wygrane. Cięż, prosie, kozy, gęsi, kaczki, kury i wiele cennych przedmiotów. Początek Zabawy o godz. 2-ej po południu.
Cena wejścia mk. 2.50 dla dorosłych, dla dzieci i wojskowych niższych stopni mk. 1.50

KONCESJONARZE BIURO INSTALACYJNE
oraz Warsztaty Elektrotechniczno-Mechaniczne
H. BERNDT i S-ka
Łódź, ul. Targowa № 17.
Reparacja DYNAMOMASZYN, MOTORÓW i wszelkich aparatów elektrycznych.
Przyjmuje się roboty ślusarsko-mechaniczne, jak: URZĄDZENIE PĘDNI (TRANSMISJI) i reparacje różnych maszyn.

Fabryka wyrobów ceramicznych
„CERAMIKA”
Łódź, Nowe Rokicie
poleca swoje wyroby kamionkowe: garnki, słoje, miski i t. p. majoliki, doniczki do kwiatów zwyczajne i z polewą. Dla zakładów ogrodniczych na doniczki odpowiedni rabat.
Kupujemy sfluczone porcelany (skorupy) w większych ilościach jakoteż gruz z cegieł szamotowych.
Skład i biuro ul. Piotrkowska № 121.

HERBATA!
Niniejszym zawiadamiam Sz. Klientele, iż skład mój herbaty przeniesiony został z ul. Widzewskiej № 41 na ul.
Cegielnianą № 36.
Na składzie posiadam oprócz herbaty, kakao holenderskie i codziennie świeżą paloną kawę.
Wszystkie towary w najlepszym gatunku.
Z poważaniem
A. M. ZAJDLER, Łódź, Cegielniana № 36.

Na sezon szkolny
poleca **KAJETY**, oraz przybory piśmienne wszelkiego rodzaju po cenach specjalnie znizonych dla uczących się z polecenia. Skład papieru i materiałów piśmiennych
A. U. Luksenberga, Łódź, Piotrkowska № 31.

SWIERZBE

leczy radykalnie
SKABIODERMA
MOTOR

Reparacje
FUTER
podług najnowszych mód.
Piotrkowska nr. 33
front, 1-sze piętro. 547-3

Najtańsze źródło!!!
RESZTEK
MODNE KORCZKI na damskie ubiory od mk. 16.—
WELNA NA MUNDURKI od mk. 16.—
oraz bostony, szewioty, sukna, tuch-krep, etamina, batyst, podszewki, towary na bluzki, suknie i kostjomy, barochany i caigi, wszystko o 25 proc. taniej niż w sklepach frontowych, bo w mieszkaniu prywatnem.
Uwaga: ustępstwa.
Dzielnia 34,
poprz. oficyjna, 1 piętro.

Polecam każdą ilość
ziemniaków
tylko wagonami, centnar 12 mk.
Adamski, Poznań Nowa Ogrodowa 5
690-2

Stenografistki, maszynistki, buchalterki, korespondentki, sekretarki i biuralistki zostają szybko wykwalifikowane i wydoskonalone do objęcia posad biurowych
Kursy buchaltaryjno-handlowe Henryka Lubńskiego
Piotrkowska 79. 679

ODLEWNA ŻELAZA „VULKAN”
ul. Wólczańska № 168
poleca dostawy szarego, żółtego i czerwonego odlewu podług modeli i wzorów. Szybka obsługa. Tanie ceny. Tam również jest do sprzedania w cenie kosztu.
6 H. P. Motor gazowo-naftowy.
Pozatem z tego podwórza może być bezpłatnie zabierana szlaka żelazna. 18—3

Ważne dla wszystkich kupców!
Wszelkiego rodzaju wagi i najrozmaitszych rozmiarów stemplowane ciężarki systemu metrycznego znanej, najlepszej fabryki wag „Weber, Dähne i S-ka w Warszawie” są do nabycia bezpośrednio u przedstawiciela firmy
Inż. Pawła Bekera
ul. Piotrkowska № 131
Uwaga: Warsztaty reparacyjne na miejscu wykonują szybko i precyzyjnie wszelkie roboty w ich zakres wchodzące.
Szybka i dokładna obsługa! Ceny fabryczne!

Nowo otworzony
Magazyn różnej galanterji
D. WELLER,
ul. Przejazd № 2 (róg Piotrkowskiej)
POLECA wielki wybór pończoch, rękawiczek, wosiek krajowych i zagranicznych, switry trykotowe, ubranka dziecięce i t. d. po cenach przystępnych. 505-3

TAILLEUR POUR DAMES
M. Hejman
Aleja 1-go Maja № 7.
Poleca się na nadchodzący sezon Sz. Klienteli
Instytut Roentgenowski
przy lecznicy Unitas, Justa 19
pod kierunkiem D-ra H. Goldberga. Prześwietlenia, zdjęcia i leczenie. Godziny przyjęć od 9—11 i od 4—6 pop. 242—10

Fabryka luster i szlifiernia szkła
SZ. MIEDZYBOWSKI
Łódź, Piotrkowska 31. 511-1
Posiada na składzie różne ściennie, toaletowe i kieszonkowe lustra, jak również wszelkie przybory do luster. Przyjmuje wszelkie roboty w zakres szklarstwa wchodzące.

Kino „Urania” Teatr
252—1 Od dziś nowy program.
Po każdym obrazie występy pierwszorzędnych artystów.
Pamiętnik aptekarza
Sensacyjny dramat w 5 aktach.
Występy znanego magika p. Bielońskiego. Człowiek z zaczarowanymi rękoma. Chwila zabawy w państwie cienia.
— Dla wojskowych wstęp dozwolony. —

Ważne dla modystek!
Do wiadomości Sz. Klienteli podaje, że skład mój, Piotrkowska 23 zaopatrzony w różne pióra: stróście i fantazyjne, rajery, paradyzy, krośy, kwiaty i wstążki na kapy; również różne dodatki do kapeluszy.
Reparacje uskuteczniam szybko.
Ł. M. Wolnerman, Piotrkowska 23,
w podwórzu, parter. 95-1

Daleko świecące
LAMPKI kieszonkowe najlepsze
Baterje
Rozmaite: Zapalniczki, Krzemieniec Koszulki do gazu jeszcze przedwojenne
„AUER” Piotrkowska 146, obok Śwan-gielniczej. 617-5

W najbliższej przyszłości wyjdzie z druku
Wytworne pamiątkowe ilustrowane wydawnictwo p. t.
Sejm
w dwóch częściach pod główną redakcją
Antoniego Langego
przy udziale grona wybitnych literatów i publicystów.
Dział inform. pod kierunkiem pp: **Jerzego Nowakowskiego i Jana Kleczyńskiego.**

Część I obejmie:
Przedmowa. Rzecz o ustroju parlamentarnym w Europie i Ameryce od jego początków po dzień dzisiejszy. Krótki zarys dziejów organizacji sejmowej i Sejmu w Polsce i ostatni Sejm (czterolatni) 1788—1791 w dawnej Rzeczypospolitej Polskiej.
Część II obejmie:
Pierwszy Sejm 1919 r. w nowej zmierzającej Polsce. Szkice życiorysowe posłów, budowniczości Państwa Polskiego — ich przemówienia. Deklaracje, Sprawy, Dekrety, ordyn. wyborcze, Regulaminy itp. Szczegóły informacyjne: prezydium Sejmu, lista posłów i ich przynależność według klubów i komisji sejmowych wraz ze szczegółami urzędów sejmowych i ich skład: Rzecznicy gminach sejmowych, posiedzenia, uroczystości i portrety.

Cena egzemplarza
Sejm
w prenum. mk. 35
Po wyjściu z druku cena będzie podwyższona.
WYDAWNICTWO
„Odrodzenie Polski”
Warszawa, Bożena 1.
Filia Łódzka
Łódź, ul. Skwerowa 7.

Sejm
FOTOGRAFJA „APOLLO”
Łódź, ul. Rzgowska № 2
przy Górnym Rynku
Tenis, prądki i odpowiednie wykonanie FOTOGRAFJI: dla świadectw, matryki szkolnych, paszportów i t. p.
3 sztuki 3 marki.

Przytułek
dla sierot wyzn. mojżeszowego na 150 dzieci, poszukuje odpowiedniego lokalu. Oferty skierować Moniuszki 6 (Pas. Majera) dla pani Berlinerblau. 754-8
Lek.-dentysta
H. Kajzer-Grabińska
powróciła
ZAWAZKA 27.
708-2

Dr. med. B. MINTZ
powrócił
Akuszerja i chor. kobiece
Nowy Rynek 6.
Przyjmuje od 9—11 i od 4—6 pp.
MEBLE
z powodu wyjazdu sprzedaje, całe urządzenie mieszkania z 2-oh pokoj i kuchni. **Ul. Kiełkowskiego 33,** w sklepie. 617-5

Ogłoszenia drobne.

A. A. A. A. Najt usza pos... damskie i dziecięce ubiory i palta.

A. A. A. A. Sokno-Triko odci... w resztkach na uczniowskie i sportowe ubrania.

A. A. A. A. Piotrkowska № 116, I piętro front. Wyprzedaż Mebli nowych i okazjonalnych.

A. A. A. A. Polecam garderobę... damską, swetry, spodniczki, bluzki, spodnie, ubiory, obrazy.

Al Al Meble różne sprzedam... rano; łóżka, materace, szafy, bielniki, otomany.

A. Łóżka szafy, stoły, krzesła, biurka sprzedaje najtaniej.

A. Meble z kilku pokoi hotel wygodny sprzedam.

A. Szafy, łóżka, stół, krzesła, zegar, gramofon - sprzedam.

A) Meble łóżka, materace, szafy, otomany, bielniki, uniwalnie, kredens, stół, krzesła, biurko, fotel, stół, biurowy, prasę, lustrę, komodę, gramofon, maszynę do szycia sprzedam.

Al Kupię wszelkie futra. Platę najwyższe ceny.

Akuszerka Nowakowska Małska ka obecnie; Działna № 84.

Aptekarski pomocnik poszukuje kandydacji. Oferty sub „B.L.” w adm. „Głosu”.

Angielskiego wyuczam szybko i dokładnie. Zgłoszenia: Wólczańska 92, m. 13.

N. uczytelni przygotowuje w zakresie 4 klas średnich zakładów naukowych. Kilińskiego 31-7.

Agent ogłoszeniowy, solidny potrzebny do poważnego wydawnictwa. Oferty „Agent” w „Głosie”.

Do sprzedania różnobarwna de... i strofy. Bazarna 6 w stożku.

Dobrze wykwalifikowane formiarki mogą się zaraz zgłosić do mechanicznej pończoszniczej fabryki, Średnia 40.

Dwa pokoje umeblowane z elektrycznością razem lub oddzielnie w centrum do wynajęcia. Oferty w adm. dla M. L.

Dla kawalera lub wdowca pragnącego wstąpić w związek małżeński. Jestem z dobrego domu, charakteru bardzo łagodnego, mam lat 28, niskiego wzrostu, nie ładna ale nie brzydka, inteligentna, wykształcony, pełn. kursu gimnaz., trochę muzykalna, samodzielna, posiadając interes dobrze prosperujący, zapewne utrzym. domu, pragnęłabym poślubić człowieka nieposiadającego czystego charakteru w wieku 35-45, bez różn. wyzn., który chce wejść w dobrą rodzinę, ew. nauczyciela, któremu mogłabym też pomagać w pracy pozaszkolnej. Poważnie traktujący chce nadesłać ofertę do adm. „Głosu” pod „Hymen”. Dyskrecja - rzecz honoru!

Domek z ogródkiem na dobrych warunkach do sprzedania. Wiadomość Zgierska 124, Restauracja.

Do sprzedania: wieszak de... gramofon koncertowy z 50 płytami, lampa wisząca oraz serwis do kawy. Piotrkowska № 93, m. 14, od 9 i pół do 3 po poł.

Do wynajęcia pokój umeblowany z elektr. oświetleniem i wygodami. Główna 41, front, I piętro. Informacji udziela między 12-3 pop. p. Leicht m. 10.

Fortepian czarny, krótki amerykański instrukcji, mało używany zaraz do sprzedania tanio. Wólczańska 125.

Fortepian firmy Kraal i Seidler do sprzedania. Przejazd 36 m. 1.

Int-res fabrykacyjny brzozy metalowej jest do sprzedania za mk. 2500.- Łaskawe oferty sub „3500” do administracji „Głosu”.

Fortepian, pianino, lub fisharmonia, monje poszukuje. Oferty w adm. „Głosu” pod Fisharmonia.

Fotografista (aparator i laborant) jest poszukiwany. Zgłosz. się Nowy Rynek № 2. Fotografia „Imperial”.

Komplet freblowski urządza u siebie R. Olszewska, Skwerowa 12-1. Zajęcia rozpoczynają się 15 września. Zapisy od 10-12-cj.

Krawiec damski przyjmuje palta, kostiumy i futra - roboty. Ceny przystępne. M. Holoman, dawniej przy ul. Nawrot 8, obecnie Zielna 6.

Książarnia Feliksa Otelsberga znajduje się obecnie Piotrkowska 18 (w podwórzu). Posiada wielki wybór książek szkolnych nowych i używanych.

Kantorzysta z praktyką biurową, językami polskim i niemieckim poszukuje posady w miejscu lub na wyjazd. Oferty pod „Kantorzysta” w adm. „Głosu”.

Kupię prywatnie dwa pianina i fortepian krótki, w dobrym stanie, niedrogo. Oferty do „Merkur” Piotrkowska 82, sub. „Instrument”.

Kupię różn. kwity lombardowe, brylanty, złoto, srebro, a także i szuby sztuczne nawet i poliaman. Łódź, Piotrkowska 9, lewa oficyna, II-gie piętro, Kon. Urzędowo-Dezowana.

Lekcji muzyki (fortep.) udziela konserwatorium moskiewskiego, Działna 41 m. 34.

Lekcji korepetycji udziela studentka, dent. Wszechnicy Krakowskiej, były nauczyciel szkół średnich, Konst. Löwenhoff, Andrzeja 11 m. 9.

Lekcji muzyki (fortep.) udziela rutynowany pianista. Wiadomość Zgierska 11 m. 8 od 11-3.

Lekcji poszukuje absolwent Wyższej Szkoły Realnej. Postępy zapewnione. Oferty pod „Nagrody” w adm. „Głosu”.

Każdy umeblowany pokój zaraz do wynajęcia, Miłska 33, lewa oficyna m. 55.

Mieszkanie potrzebne w okolicach śródmieścia o 3-5 pokojach z kuchnią, elektrycznością i wygodami. Oferty wraz z ceną w adm. „Głosu” pod „3-5 pokoi”.

Nauczycielki przyrody oraz fizyki poszukuje 8-klasowe gimnazjum żeńskie-Łask. zgłoszenia od pierwszorzędnym sił sub. „A. Z. 6” składac w adm. „Głosu”.

Mebel II Kompletnie urządzenie kuchni i jadalni tanio do sprzedania. Wiadomość u r. 8, Wólczańska 7.

Młoda panna, wykształcenie średnie, poszukuje praktyki biurowej bez pensji. Of. pod „Inteligentna” do adm. „Głosu”.

Nauczyciela rysunków poszukuje pensja żeńska 8-klasowa. Zgłoszenia sub. „Rysunki” składac w administ. „Głosu”.

Nauczyciel poszukuje lekcji w zakresie 4-tych klas. Specjalność: polski, matematyka, łacina. Adres Juljusza 34 m. 8.

Nauczycielka języka francuskiego udziela lekcji, zastac można od 4-7, Nawrot 32 m. 8, front.

Tylko jeszcze dziś i jutro!

Casino

Ze „Złotej Serji” kopenhaskiej wytwórni „NORDISK” Najukochańsza żona Maharadży, Oshiki i t. p.

Oshiki

(Z krainy wschodzącego słońca).

Japoński dramat w 4 części. Specjalna ilustracja muzyczna.

Tłusty pan i chudy pies

Przewyborna farsa z udziałem fenomenal. Stribolta, znanego jako „Antka Si-kawkę”.

Pankracy Serdelek

Rzecz wesoła w 1 akcie z udziałem najlepsz. komików duńskich.

Początek przedstaw. codz. o 4 m. 30.

Odeon

Tajemnice „Świątyni Kali”

Wielki dramat egzotyczny w 5 akt. Rzecz dzieje się w Anglii i w Indiach Wschodnich.

W roli tytułowej nowa gwiazda kinematograficzna Ria Jende.

Niebywała wystawa. Wyjątkowa gra artystów. Przepiękne zdjęcia z natury.

NAD PROGRAM:

PAN KONSUL

Wesoła komedia „Nordisk”.

Święto zwycięstwa w Wersalu

Zdjęcie z natury.

Nauczycielka z kiloletnią praktyką poszukuje lekcji lub też korepetycji w zakresie klas niższych. Przyjmie również dom. place. Wiadomość: Długa 67 Jakub Kon. od 11-1 i 3-7 pop.

Gramofon, maszynę Singera, szafę, stół, leżak, piły gramofonowe sprzedam. Aleje Kosciuszki 26-7.

Potrzebni są inteligentni, energiczni współpracownicy (studenti wojsk i wojska, uczeni starsi i panie) do kolportażu popularnych wydawnictw. Miesięczny zarobek od 60-100 marek. Zgłoszenia pomiędzy 3-6, ul. Skwerowa 7, m. 1.

Przyjmuję roboty na obstatunek na palta i kostiumy damskie. Najświeższe fa-sony. Wschodnia 40, front II p. M. Rosenweyg.

Przyjmuję posadę rządcy domu ze skromnym wynagrodzeniem. Oferty sub „Posada” w adm.

Meble różne stolarskie i tapicerskie, nowe i używane sprzedaje najtaniej, Skwerowa 5 m. 2.

Pokój umeblowany, frontowy od zaraz do wynajęcia, Kilińskiego 94 m. 45.

Pięć rasy wilczek, trzymiesięczne do sprzed. Kilińskiego 94 m. 45.

Pięć z dwoma drewnianymi domkami, ewent. jeden na rozbiórke, do sprzedania. Pośrednictwo wykluczone. Wiadomość: Ceglinańska 81 miesz. 3, Fischer.

Poszukiwany od 15 września pokój umeblowany w mieście lub w podmieściu z pianinem w dobrym punkcie. Oferty z ceną do adm. „Głosu” pod W. L.

Pianino koncertowe o pięknym tonie do sprzedania. Kilińskiego 44, m. 25.

Potrzebne zdolne podręczne do kapeluszy, Śienkiewicza 50 m. 2.

Przypasabiam do szkół średnich (klasy starsze), Przejazd 82 m. 1.

Pokój słoneczny, umeblowany, zaraz do wynajęcia. Wiadomość przy kasie u p. Rosen-thal. Działna 14, skład farb.

Potrzebna panienska do chłopców 6-letniego w godzinach od 9-1 rano i 3-7 w. Oferty składac proszę pod K. N. w „Głosie”.

Rower w dobrym stanie do sprzedania. Mieczarnia „Kalinówek”, Działna 3.

Slusarz z dobrą świadomością i chłopców do windy mogą się zgłosić. Ogińskiego 4, między 10-1.

Student udziela lekcji w zakresie programu szkół średnich. Spec. francuski i matematyka. Piotrkowska 132 m. 14, codz. od 1-3 pop.

Student politechn. warsz., matematyk (wyższe kursy ped.), poszukuje lekcji w zakładzie średnim. Oferty sub „Matematyk” w „Głosie”.

Student polit., udziela lekcji w zakresie nauk gimnazjalnych. Uzupełnia zaniedbaną naukę dorosłych. Przejazd 48 m. 20, I p., front.

Szyby okienne po cenach fabrycznych; przyjmuje się roboty szklarskie, oraz do szlifowania kryształy i lustra. Sprzedaż pokostu. Lustra po tanich cenach Plac Kosciuszki 5, u Stopnińskiego, filja Wólczańska 85.

Sypialnia, stołowy tudzież rozkładany meble i maszynę do szycia z powodu wyjazdu sprzedam. Gustaw Meyerhoff, Zgierska, Długa 28. 536-3.

Techniczna dentyściana poszukuje posady. Wiadomość u p. A. Głot, Wschodnia 51.

Udzielam lekcji gry fortepianowej podług metody prof. Melcera. Wiadomość: Wschodnia 76 m. 16 od 12-1 i od 7-8.

Wynajmę fortepian w dobrym stanie. Oferty pod W. L. do adm. „Głosu”.

Zdolny buchalter z wieloletnią praktyką, poszukuje posady ewent. jako kasjer z kaucją. Łask. zgłoszenia pod „Bilansista” do adm.

18.000 rb. zahypotekowane na rowanej wili z ogrodem w Rudzie pod Łodzią opstąpię na bardzo dogodnych warunkach: Wiadomość, Warszawa, Zielna 6 m. 10, tel. 248-59.

Zespół krempli

szerokości 1760 bez obicia sprzedam. Oferty proszę składać do adm. sub „Kremple”.

Dr. Ludwik FALK

Choroby skórne i weneryczne przyjmuje od 10-12 r. i od 5-7 pp. NAWROT 7. 781-1

Zagubione dokumenty:

Artur Wildemann zgubił paszport niemiecki, wyd. w Łodzi, 924-3

Basza Abram zgubił paszport. Zwrócić-Ceglinańska 53.

Berlin Franja zgubiła paszport rosyjski, wydany w Moskwie.

Berliński Abram zgubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi 1.500 mk. Prosi się uczciwego znalazcę o zwrot na ul. Aleksandrowską № 22.

Bobrecki Menasser zgubił paszport niemiecki, wyd. w Łodzi.

Buehs Edward Ajzyk zgubił kartę węglową za № 651 i dentystyczną.

Cyliczakowi Franciszkowi skradziono paszport niemiecki, wydany w Łodzi.

Czynspan Abram zgubił paszport tymczasowy, wyd. w Łodzi 172 rub. Uczciwego znalazcę prosi się o zwrot na ul. Południową 20.

Hugo Heimbeher zgubił paszport niemiecki, wyd. w Łodzi.

Katz Szymcha Aron zgubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi.

Kubski Moryc zgubił legitymację chlebową na 2 osoby i kartę węglową.

Kuścińska Janina zgubiła niemiecki paszport tymczasowy, wydany w Łodzi.

Lang Rmilja zgubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi i kartę węglową.

Lautenberg Huss zgubił paszport, wydany w Łodzi.

Liwińska Marjanna zgubiła paszport, wydany przez prez. pol. i 3 ślubne metryki na imiona Marjanny Liwińskiej i Władysława Szymańskiego.

Majer Regina zgubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi.

Mendelbaum Mejlach zgubił paszport, wydany w Działoszycah, gub. Kieleckiej.

Orman Mendel zgubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi.

Ostrowski Józef zgubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi.

Pregel Zacharjass zgubił paszport tymczasowy, wyd. przez Prez. Pol. w Łodzi.

Plechocka Stanisława zgubiła kartę węglową.

Priskier Herman zgubił kartę węglową.

Rambach Szaja zgubił paszport niemiecki, wydany w Kownie.

Rejska Rozalja zgubiła legitymację chlebową na 5 osób i 5 kartek chlebowych.

Reimon Majer zgubił kartę węglową № 22020.

Rzyk Helena zgubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi.

Szejnbaumowi Abramowi skradziono paszport niemiecki, wydany w Łodzi.

Szejnbaumowi Abramowi skradziono paszport niemiecki, wydany w Łodzi.

Sierpiński Wolf zgubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi.

Zemel Jozek zgubił paszport tymczasowy, wyd. w Łodzi.

Zgubiono paszport rodzinny na imiona Idy i Klary Goldman.

Zgubiono 2 kwity kaucyjne, wydane przez stację Łódź-Kaliska na zamów. 2 wagony za № 1 120563 z dn. 21-8 na mk. 120.-, II 120669 z d. 22-8 na mk. 40, na imię M. L. Szarfi, Konstaktynowska 113.

BÓL GŁOWY usuwa szybko radykalnie NERWOMIGREN MOTOR